

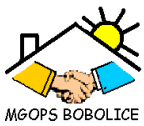
*Załącznik do Uchwały Nr XXIII/215/20
Rady Miejskiej w Bobolicach z dnia 23 grudnia 2020 roku
w sprawie przyjęcia Gminnej strategii rozwiązywania
problemów społecznych Gminy Bobolice
na lata 2021-2025*

GMINNA
STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH GMINY BOBOLICE
NA LATA 2021 – 2025

Spis treści

I. Wstęp	4
1. Akty prawne stanowiące podstawę do opracowania Gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych Gminy Bobolice.....	4
2. Metodologia opracowania strategii rozwiązywania problemów społecznych i struktura dokumentu	7
3. Diagnoza sytuacji społecznej w Gminie Bobolice	8
4. Zasoby instytucjonalne.....	8
4.1. Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bobolicach	8
4.2. Środowiskowy Dom Samopomocy „Odnowa” w Bobolicach.....	9
4.3. Powiatowy Urząd Pracy w Koszalinie Referat Obsługi Zamiejscowej w Bobolicach.....	9
4.4. Dom Pomocy Społecznej	10
4.5. Miejsko- Gminny Ośrodek Kultury w Bobolicach.....	10
4.6. Gminny Zakład Komunalny Spółka z o.o. w Bobolicach	10
4.7. Miejsko – Gminna Biblioteka Publiczna w Bobolicach.....	11
4.8. Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno - Wychowawczy (OREW) w Bobolicach.....	11
4.9. Placówki oświatowe	11
II. Raport o stanie Gminy Bobolice.....	12
1. Położenie, powierzchnia i ludność	12
2. Infrastruktura techniczna i podmioty gospodarki narodowej.	16
3. Ochrona zdrowia i profilaktyka, w tym profilaktyka uzależnień	19
4. Szkolnictwo.....	20
5. Sport i kultura.....	21
6. Bezpieczeństwo publiczne	21
7. Rynek pracy i bezrobocie	23
8. Organizacje pozarządowe.....	25
9. Pomoc społeczna	29
III. Identyfikacja najważniejszych problemów społecznych.....	42
1. Bezrobocie.....	42
2. Niepełnosprawność	43
3. Starzenie się społeczeństwa.....	45
4. Przemoc w rodzinie	47
5. Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych.....	50
6. Uzależnienia- alkoholizm i narkomania.....	51

IV. Analiza SWOT	52
V. Misja i cele strategii.....	54
1. Misja.....	54
2. Cele strategii i ich realizacja	54
VI. System monitorowania, finansowanie strategii.....	58
1. Sposób finansowania	58
2. Monitoring i ewaluacja.....	59

I. Wstęp

Gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych Gminy Bobolice jest jednym z ważniejszych dokumentów odnoszących się do realizowania lokalnej polityki społecznej i instrumentem tworzenia spójności społecznej. Ma stanowić drogowskaz dla działań władz samorządowych oraz innych podmiotów i instytucji działających w sferze pomocy społecznej zmierzających do osiągnięcia misji samorządu w dziedzinie polityki społecznej. Diagnoza rzeczywistych potrzeb społeczności lokalnej oraz określenie planu działań w dłuższej perspektywie są niezbędnymi warunkami efektywnej realizacji polityki społecznej w gminie. Określenie misji oraz wyznaczenie celów strategicznych i działań, powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych oraz ograniczyć negatywne skutki społeczne. Strategia stanowi szansę na stworzenie nowych kierunków w relacjach pomiędzy uczestnikami życia społecznego na terenie Gminy Bobolice i na pobudzenie aktywności społecznej mieszkańców.

1. Akty prawne stanowiące podstawę do opracowania Gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych Gminy Bobolice

Strategia rozwiązywania problemów społecznych, podobnie jak inne dokumenty strategiczne, przygotowywane na różnych szczeblach administracji publicznej jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Obowiązek jej opracowania wynika wprost z art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2019r., poz.1507 z późn. Zm.), który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

Opracowując Gminną strategię rozwiązywania problemów społecznych Gminy Bobolice opierano się na kluczowych dla tej materii aktach prawnych tak, aby była ona kompatybilna oraz komplementarna z obowiązującymi przepisami oraz wymogami prawnymi.

Na treść i realizację strategii rozwiązywania problemów społecznych mają wpływ niżej wymienione, akty prawne m.in.:

- Ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie

- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
- Ustawa z dnia 4 lutego 2011 roku o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3
- Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie
- Ustawa z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych
- Ustawa z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionych do alimentów
- Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 roku Kodeks rodzinny i opiekuńczy
- Ustawa z dnia 04 kwietnia 2014 roku o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów
- Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych
- Ustawa z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty
- Ustawa z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Poza wymienionymi aktami prawnymi przy realizacji strategii może zachodzić potrzeba odwołania się również do innych ustaw i aktów wykonawczych z zakresu polityki społecznej.

Zaktualizowana Gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych Gminy Bobolice w generalnych zasadach jest dokumentem zgodnym z założeniami polityki społecznej UE.

Głównym założeniem polityki społecznej UE jest zwalczanie ubóstwa i wykluczenia społecznego metodą otwartej koordynacji (open method of coordination – OMC). Założenia te zostały przyjęte podczas szczytu Lizbońskiego w 2000 roku w ramach OMC, podstawowe cele dla wszystkich krajów są ustalane wspólnie, a następnie przedkładane na strategię poszczególnych państw. Przyjęta w Nicei Europejska Agenda Społeczna wyznacza główne cele w odniesieniu do zwalczania wykluczenia społecznego i ubóstwa.

W 2002 roku w Nicei, Rada Europejska przyjęła cztery cele zwalczania ubóstwa i wykluczenia społecznego na obszarze Unii Europejskiej:

- zwiększanie udziału w zatrudnieniu i dostępu do środków, praw, dóbr i usług,
- zapobieganie ryzyku wykluczenia społecznego,
- pomoc dla najbardziej potrzebujących,
- mobilizacja wszystkich odpowiednich instytucji.

Strategia Polityki Społecznej otworzyła Polsce dostęp do najważniejszego instrumentu finansowego, jakim jest Europejski Fundusz Społeczny. Zadania realizowane przez fundusz sprowadzają się do:

- aktywnych form zwalczania bezrobocia,
- przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu,
- promowania i poprawy kształcenia ustawicznego,
- doskonalenia kadry i rozwoju przedsiębiorczości,
- aktywizacji zawodowej kobiet.

EUROPA 2020 - jest strategią gospodarczą Unii Europejskiej zastępującą Strategię Lizbońską. Nowe wyzwania takie, jak światowy kryzys finansowy zmusiły Europę do redefinicji zarówno celów, jak i instrumentów wspierających rozwój gospodarczy.

Strategia, której założeniem jest stworzenie większej liczby miejsc pracy i podniesienie standardu życia, obejmuje trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety:

- Rozwój inteligentny – rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji.
- Rozwój zrównoważony – wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej.
- Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

Podstawowymi instrumentami realizacji celów strategii „Europa 2020” są opracowywane przez państwa członkowskie UE, Krajowe Programy Reform oraz przygotowane przez KE inicjatywy przewodnie, realizowane na poziomie UE, państw członkowskich, władz regionalnych i lokalnych, a wśród nich min.:

- Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia – stworzenie warunków do unowocześnienia rynków pracy poprzez ułatwienie mobilności pracowników i rozwój ich umiejętności, w celu zwiększenia poziomu zatrudnienia oraz zapewnienie trwałości europejskich modeli społecznych;
- Europejski program walki z ubóstwem – zapewnienie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej poprzez pomoc osobom biednym i wykluczonym oraz umożliwienie im aktywnego uczestniczenia w życiu ekonomicznym i społecznym.

Na płaszczyźnie krajowej nowa strategia rozwiązywania problemów społecznych, zgodna jest w swych założeniach i proponowanych kierunkach działań z następującymi dokumentami:

- Strategia Rozwoju Kraju 2020
- Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020
- Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020

Przyjęte w aktualizacji strategii rozwiązywania problemów społecznych cele zgodne są z założeniami polityki województwa zachodniopomorskiego przyjętej w dokumentach tj.:

- Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Koszalińskim na lata 2016-2024.

2. Metodologia opracowania strategii rozwiązywania problemów społecznych i struktura dokumentu

Zarządzeniem nr 116/2020 Burmistrza Bobolic z dnia 15 września 2020 r. powołano zespół roboczy do opracowania m.in. Gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych Gminy Bobolice na lata 2021-2025. Podstawę opracowania strategii stanowiły materiały źródłowe powstałe i zgromadzone w wyniku prac Zespołów oraz materiały będące wynikiem przeprowadzonej analizy ewaluacji problemów społecznych w środowisku młodzieży oraz osób dorosłych w mieście i w gminie Bobolice. Gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych jest dokumentem otwartym. Przyjęte cele i działania podlegać będą wnikliwej ocenie i ewaluacji. Autorzy strategii liczą na to, że stworzy ona nową jakość w dialogu społecznym na terenie Gminy, że przyczyni się do wzrostu poziomu życia na jej terenie i pomoże w rozwiązywaniu nabrzmiałych problemów społecznych. Przyjęcie strategii stanowi proces otwierający długoterminowe planowanie polityki społecznej.

Gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych Gminy Bobolice na lata 2021-2025 składa się z sześciu rozdziałów.

Gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych jest dokumentem otwartym. Przyjęte cele i działania podlegać będą wnikliwej ocenie i ewaluacji. Autorzy strategii liczą na to, że stworzy ona nową jakość w dialogu społecznym na terenie Gminy, że przyczyni się do wzrostu poziomu życia na jej terenie i pomoże w rozwiązywaniu nabrzmiałych problemów społecznych. Przyjęcie strategii stanowi proces otwierający długoterminowe planowanie polityki społecznej.

3. Diagnoza sytuacji społecznej w Gminie Bobolice

Na terenie Gminy Bobolice w drugiej połowie sierpnia 2020 roku przeprowadzono diagnozę, której głównym celem było ustalenie problemów i zagrożeń społecznych jakie mają miejsce w środowisku lokalnym, by jeszcze skuteczniej prowadzić działania profilaktyczne. Opracowanie analizy ewaluacji problemów społecznych w środowisku młodzieży oraz osób dorosłych w mieście i w gminie Bobolice jest pokłosiem analizy materiału badawczego zgromadzonego w procesie diagnozowania grupy młodzieży szkolnej (w przeważającej większości klasy szóste i wyżej bobolickich szkół podstawowych i młodzieży szkół średnich) oraz wyselekcjonowanej grupy pełnoletnich mieszkańców miasta i gminy Bobolice. Z przyczyn obiektywnych (uwarunkowania związane z pandemią COVID 19) badanie przeprowadzone było metodą obserwacji uczestniczącej i indywidualnego wywiadu swobodnego z zachowaniem rygorów oraz wymogów sanitarnych związanych z COVID 19 (m.in. z zachowaniem tzw. dystansu społecznego), rejestrowanego na arkuszach wywiadu, realizowanego w zaplanowanym porządku w środowisku dzieci i młodzieży, mieszkańców stałych miasta i gminy Bobolice. Osobną próbę badawczą stanowili pełnoletni mieszkańcy miasta i gminy Bobolice (200 respondentów). Badanie zrealizowano metodą swobodnych wywiadów (m.in. w formule Mystery Shopping oraz badania surveyowe), dla których bazą wyjściową był materiał badawczy zgromadzony w sierpniu 2020 roku oraz w trakcie badań poprzednich, po 20 września 2018 roku w środowisku bobolickiej młodzieży. Próbę dobrano w sposób losowy spośród dostępnych dorosłych mieszkańców miasta i gminy Bobolice, wszak aż 312 potencjalnych respondentów w różny sposób odmówiło rozmowy z osobami badającymi (non responde). W procesie opracowywania diagnozy zastosowano także dane zastane w innych, wcześniejszych badaniach autorskich opracowującego dokument, w „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bobolice na lata 2015 –2020” oraz w „Statystycznym Vademecum Samorządowca 2019”, w części miasto i gmina Bobolice (Urząd Statystyczny Szczecin).

4. Zasoby instytucjonalne

Gmina Bobolice dysponuje zasobami instytucjonalnymi działającymi w zakresie polityki społecznej, lub będącymi partnerami w realizacji poszczególnych zadań i przedsięwzięć.

4.1. Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bobolicach

Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy w Bobolicach jest jednostką organizacyjną Gminy Bobolice realizującą zadania pomocy społecznej na szczeblu gminy. Siedziba Ośrodka mieści się przy ul. Jedności Narodowej 13 w Bobolicach. Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

w Bobolicach zatrudnia ogółem 22 pracowników, w tym pięciu pracowników socjalnych. W ramach struktury organizacyjnej MGOPS znajduje się m.in.:

- Dział świadczeń rodzinnych, wychowawczych i funduszu alimentacyjnego
- Punkty/Zespoły działające w ramach ośrodka: Zespół Interdyscyplinarny, Punkt informacyjno-Konsultacyjny, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Dział pomocy środowiskowej i wsparcia rodziny: Zespół ds. pracy socjalnej i asystentury, Zespół ds. świadczeń i usług, Zespół ds. poradnictwa specjalistycznego
- Dział kadr, dodatków mieszkaniowych i energetycznych
- Dział aktywności lokalnej: Centrum Wolontariatu, Zespół ds. projektów, programów i współpracy z NGO

4.2. Środowiskowy Dom Samopomocy „Odnowa” w Bobolicach

Środowiskowy Dom Samopomocy „Odnowa” mieszczący się w Bobolicach przy ul. Głowackiego 7a, zapewnia wsparcie społeczne osobom chorym psychicznie i niepełnosprawnym intelektualnie. Jest to dom typu AB przeznaczony dla 30 osób z zaburzeniami psychicznymi i niepełnosprawnością intelektualną. Obejmuje swoim działaniem mieszkańców Gminy Bobolice.

Głównym celem działania Środowiskowego Domu Samopomocy jest wspieranie uczestników i ich rodzin oraz kompensowanie skutków niepełnosprawności w sferze zdrowia psychicznego. Realizacja celu głównego wyznacza zadania stanowiące cele szczegółowe:

- 1.Stwarzanie warunków do nabycia umiejętności wykonywania podstawowych czynności życia codziennego, doskonalenie już nabytych.
- 2.Podtrzymywanie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia.
- 3.Wsparcie psychologiczne i terapeutyczne.
- 4.Rehabilitacja społeczna.
- 5.Kształtowanie właściwych postaw społecznych wobec osób z zaburzeniami psychicznymi.
- 6.Dążenie do pełnej integracji społecznej osób z niepełnosprawnościami poprzez uczestnictwo w życiu publicznym, kulturalnym i społecznym w lokalnym środowisku.
- 7.Zapewnienie terapii zajęciowej zmierzającej do ogólnego rozwoju i nabycia umiejętności społecznych.

4.3. Powiatowy Urząd Pracy w Koszalinie Referat Obsługi Zamiejscowej w Bobolicach

Referat Obsługi Zamiejscowej w Bobolicach jest komórką Powiatowego Urzędu Pracy w Koszalinie będącą jednostką organizacyjną Powiatu Koszalińskiego, mieści się w Bobolicach przy ul. Pocztowej 15. Współpraca pomiędzy MGOPS w Bobolicach i PUP daje wymierne korzyści wobec osób, dotkniętych bezrobociem, biedą i zagrożonych wykluczeniem społecznym. Połączenie

doświadczeń obydwu instytucji w pracy z osobami mającymi trudności w funkcjonowaniu na rynku pracy i właściwie dobrane metody przynoszą bardzo dobre efekty.

4.4. Dom Pomocy Społecznej

Dom Pomocy Społecznej mieści się przy ul. Pionierów 3 w Bobolicach, jest jednostką prowadzoną przez Siostry Pallotyńki Zgromadzenia Sióstr Misjonek Apostolstwa Katolickiego, istnieje od 1958 roku. Przeznaczony jest dla dzieci, młodzieży i kobiet niepełnosprawnych intelektualnie, ma charakter ponadgminny. Dom zapewnia całodobowe odpowiednie warunki mieszkaniowe łącznie z utrzymaniem, opieką medyczną, pielęgnacyjną i opiekuńczą, rehabilitację i terapię dostosowaną do zdrowia i potrzeb podopiecznych.

4.5. Miejsko- Gminny Ośrodek Kultury w Bobolicach

Miejsko- Gminny Ośrodek Kultury jest samorządową instytucją kultury, której celem jest organizowanie i prowadzenie działalności w zakresie upowszechniania i ochrony kultury w imieniu Gminy Bobolice. W strukturze MGOK funkcjonują:

- MGOK
- Muzeum Regionalne
- Centrum Informacji Turystycznej
- kawiarenka internetowa
- świetlice wiejskie

4.6. Gminny Zakład Komunalny Spółka z o.o. w Bobolicach

Gminny Zakład Komunalny Sp. z o.o. w Bobolicach powstał 30.12.2019 r. Dotychczas działał jako Zakład Usług Komunalnych i Oświatowych w Bobolicach. Forma prawna – Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Jedynym współdziałowcem jest Gmina Bobolice reprezentowana przez Burmistrza Bobolic.

Zadaniem GZK jest wynajem i zarządzanie nieruchomościami wykonywane na zlecenie, działalność usługowa związana z zagospodarowaniem zieleni, roboty związane z remontem dróg, roboty budowlane, hydrauliczne, transport, zarządzanie cmentarzami itp.

Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bobolicach współpracuje z GZK w zakresie realizacji programu oddłużeniowego p.n. Program pomocy osobom zagrożonym eksmisją.

4.7. Miejsko – Gminna Biblioteka Publiczna w Bobolicach

Miejsko – Gminna Biblioteka Publiczna w Bobolicach jest instytucją kultury. Biblioteka służy rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb czytelniczych społeczeństwa oraz upowszechnianiu wiedzy i rozwojowi kultury oraz organizuje i zapewnia dostęp do zasobów dorobku nauki i kultury. MGBP w partnerstwie z MGOPS i SWIS realizuje działania na rzecz społeczności lokalnej.

4.8. Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno - Wychowawczy (OREW) w Bobolicach

Ośrodek funkcjonuje od 1 września 2013 r. Umożliwia dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie w stopniu lekkim, umiarkowanym, znacznym i głębokim, z niepełnosprawnościami sprzężonymi, realizację obowiązku szkolnego i obowiązku nauki. Ośrodek jest placówką niepubliczną i został założony przez Stowarzyszenie na Rzecz Osób Wykluczonych i Zagrożonych Wykluczeniem Społecznym „Wspólny Świat”, które jest organem prowadzącym placówkę. Przeznaczony jest dla:

- dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim, od 3 do 25 roku życia;
- dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym ze sprzężoną niepełnosprawnością, od 7 do 21 roku życia;
- dzieci objętych wczesnym wspomaganie rozwoju od urodzenia do podjęcia nauki w szkole.

Zajęcia prowadzone są indywidualnie lub w zespołach.

4.9. Placówki oświatowe

W Gminie Bobolice funkcjonują 4 szkoły podstawowe, z czego 3 są umiejscowione na terenach wiejskich. Opiekę nad najmłodszymi sprawuje Przedszkole w Bobolicach, jednocześnie przy szkołach podstawowych funkcjonują oddziały przedszkolne. W 2019 roku działalność rozpoczął Żłobek Miejski „Elfiki” w Bobolicach. Na terenie gminy swoją działalność placówki niepublicznej prowadzi Szkoła „Nauta”.

II. Raport o stanie Gminy Bobolice

1. Położenie, powierzchnia i ludność

Gmina Bobolice położona jest we wschodniej części województwa zachodniopomorskiego. Jest gminą miejsko- wiejską. Należy do jednych z największych gmin w województwie- ogólna powierzchnia wynosi 36 312 ha. Sąsiaduje z gminą Biały Bór, Tychowo, Świeszyno, Manowo, Szczecinek, Grzmiąca i Polanów. Przez Gminę przebiega południkowo droga krajowa nr 11 Kołobrzeg -Koszalin -Bobolice- Szczecinek - Poznań oraz droga krajowa nr 25 Bobolice - Biały Bór- Człuchów z odgałęzieniami do Bydgoszczy i Warszawy. W Bobolicach drogi krajowe krzyżują się z wojewódzkimi i regionalnymi. Miasto Bobolice położone jest pomiędzy dwoma dużymi ośrodkami administracyjno - gospodarczymi , Koszalinem i Szczecinkiem. Gmina Bobolice wchodzi w skład powiatu koszalińskiego, a ten przynależy do województwa zachodniopomorskiego ze stolicą w Szczecinie.

Mapa Gminy Bobolice

Źródło: Urząd Miejski w Bobolicach

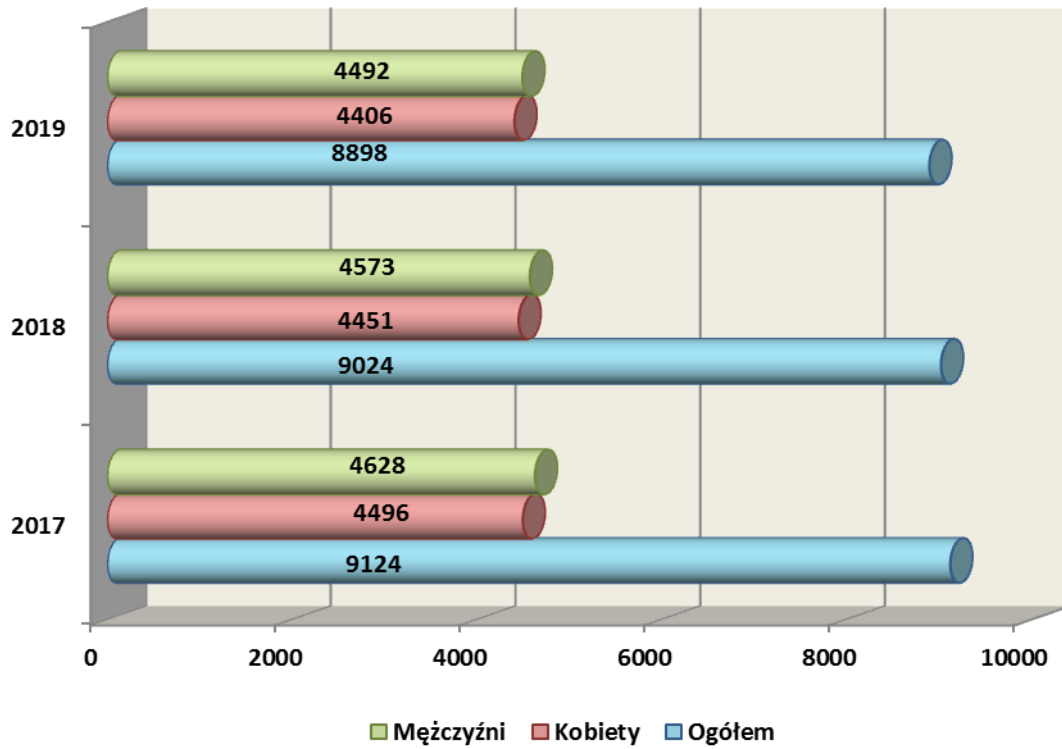
W gminie znajduje się 20 sołectw i 66 miejscowości zamieszkałych.

NAZWA SOŁECTWA	MIEJSCOWOŚCI MIESZKALNE
Chlebowo	Chlebowo, Bolechowice, Nowosiółki
Chmielno	Chmielno, Dworzysko, Dziupla, Ujazd, Zaręby
Chociwle	Chociwle
Dargiń	Dargiń, Bożniewice, Darginek, Glinka, Darzewo
Dobrociechy	Dobrociechy
Drzewiany	Drzewiany, Buszynko Pierwsze, Buszynko Drugie, Kępsko, Gołeszany, Trzebień, Retnica
Głodowa	Głodowa, Przydargiń, Różany, Przydargiń - Kolonia
Gozd	Gozd, Boboliczki, Rylewo, Więcierz
Górawino	Górawino
Jatynia	Jatynia, Jatynka, Piaszczyte
Kłanino	Kłanino, Jadwiżyn, Kępiste, Wilczogóra
Krępa	Krępa, Zieleniewo
Kurowo	Kurowo, Cybulino, Kurówko, Lubowo, Sarnowo
Łozice	Łozice, Kije, Lubino, Ostrówek, Janowiec
Nowe Łozice	Nowe Łozice, Błotko, Łozice-Cegielnia, Stare Łozice
Radwanki	Pomorzany, Radwanki
Porost	Porost, Opatówek, Pniewki, Spokojne
Świelino	Świelino, Wojęcino,
Ubiedrze	Ubierze, Grotniki, Różewko
Stare Borne	Stare Borne

Źródło: Urząd Miejski w Bobolicach

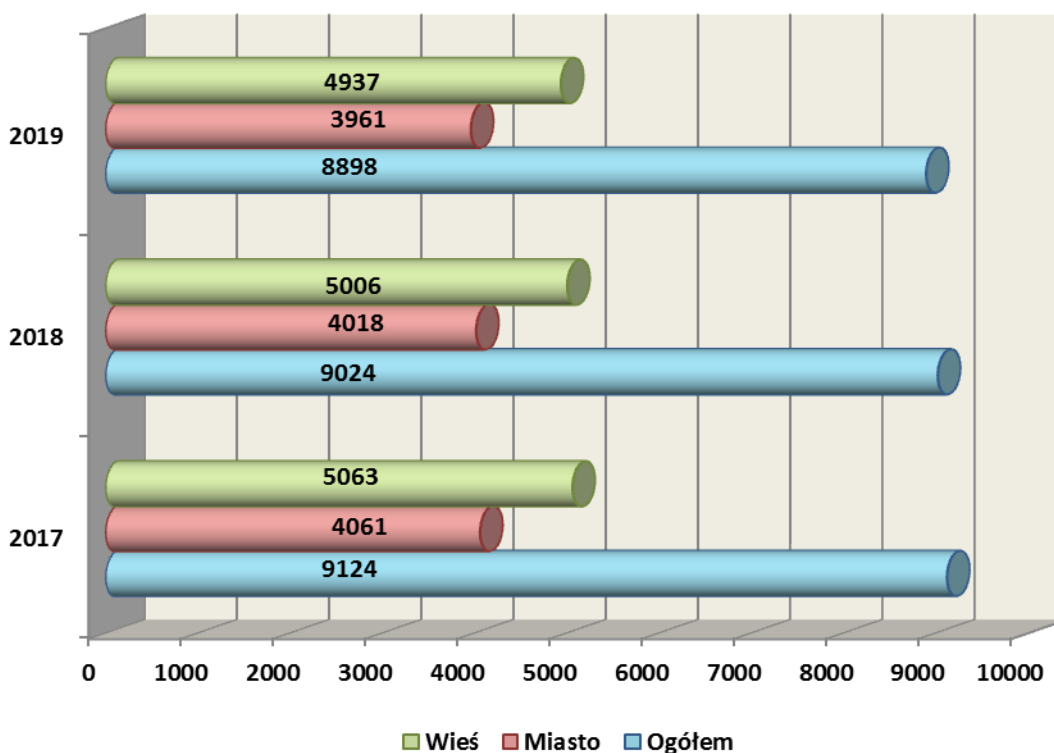
Zgodnie z danymi GUS na koniec 2017 roku gminę zamieszkiwało 9124 osoby, w tym 4496 kobiet i 4628 mężczyzn. Na koniec 2018 roku liczba mieszkańców zmniejszyła się do 9024 osób, w tym 4451 kobiet i 4573 mężczyzn. W 2019 roku ogólna liczba ludności gminy wynosiła 8898 osób, z czego 4406 to kobiety i 4492 mężczyźni.

Struktura ludności

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

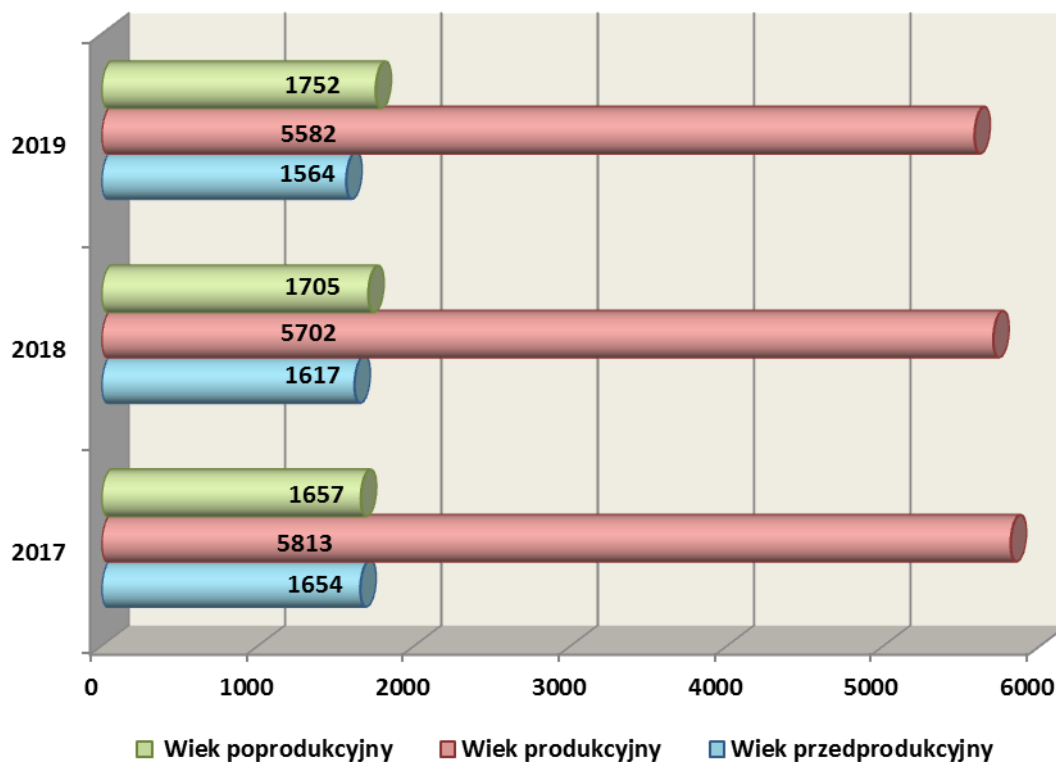
Liczba ludności z podziałem na miejsce zamieszkania

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

W ostatnich latach w Gminie Bobolice zmieniła się struktura ekonomiczna grup wiekowych ludności. Biorąc po uwagę ogólną liczbę ludności w 2019 roku w porównaniu do roku 2017 liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym zmniejszyła się o około 0,55 %, w wieku produkcyjnym o około 0,98 %. Niepokojący jest fakt, że liczba ludności w wieku emerytalnym w tym samym czasie wzrosła o około 1,53 %. Jest to jeden z niepokojących objawów procesu starzenia się społeczeństwa.

Struktura grup wiekowych

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Powyższe dane rzutują na kierunki działań w celu strategicznym dotyczącym m.in. osób starszych.

2. Infrastruktura techniczna i podmioty gospodarki narodowej.

Przez miasto przebiega droga krajowa nr 25 i nr 11. Przez Bobolice przebiegają także 2 drogi wojewódzkie: droga nr 171 Bobolice- Barwice- Czaplunek oraz droga nr 205 Bobolice- Drzewiany- Sławno- Darłowo. Istotnym problemem dla mieszkańców Bobolic jest przebieg przez miasto ruchliwych tras krajowych i wojewódzkich. Obecny przebieg tak istotnych dróg przez samo centrum Bobolic wpływa m.in. na powstające zatory drogowe, wysoki poziom natężenia w ruchu drogowym, blokadę rozwoju turystycznego regionu nadmorskiego, w tym także gminy Bobolice. Poprawę takiego stanu rzeczy stanowią ronda wprowadzone do ruchu drogowego w 2015 roku. W najbliższych latach problem może zostać rozwiązany dzięki budowie drogi ekspresowej S-11 Kołobrzeg – Koszalin – Poznań. W ostatnich latach poprawił się stan dróg gminnych i powiatowych na terenie miasta.

Jedyną formą transportu publicznego na terenie Gminy Bobolice jest transport autobusowy i busowy realizowany przez PKS. Znaczne ograniczenia komunikacyjne nadal są wyraźnie zauważalne na terenach wiejskich, gdzie niejednokrotnie problemem dla mieszkańców jest dojazd

do miejsca zatrudnienia. Przez Bobolice nie przebiega obecnie żadna linia kolejowa. Najbliższe połączenia kolejowe z większymi miastami w Polsce są w Koszalinie i Szczecinku.

Mieszkańcy Gminy mają dostęp do linii telefonicznej, znaczna liczba mieszkańców korzysta z usług sieci komórkowej. W Gminie Bobolice na wysokim poziomie kształtuje się dostęp do usług internetowych.

Sieć ciepłownicza obejmuje tylko w części miasto Bobolice, większość źródeł ciepła pochodzi jednak z indywidualnych systemów grzewczych. Coraz większa część mieszkańców Gminy Bobolice decyduje się na ekologiczne rozwiązania. W mieście Bobolice funkcjonuje sieć gazowa, która znajduje coraz więcej zwolenników.

Gmina Bobolice w swoich zasobach dysponuje 142 mieszkaniami oraz 15 lokalami socjalnymi. W okresie 2017- 2019 stan zasobów mieszkaniowych w gminie przedstawia się następująco:

Liczba mieszkań w zasobach Gminy	ROK 2017	ROK 2018	ROK 2019
Ogółem	177	157	142
Lokale socjalne	17	16	15

Źródło: Gminny Zakład Komunalny w Bobolicach

Na etapie planowania jest utworzenie nowych lokali socjalnych oraz jednego mieszkania chronionego. Ponadto planuje się przebudowę budynku byłej Szkoły Podstawowej w Kurowie na mieszkania komunalne oraz realizację Programu Mieszkanie +.

Celem Programu Mieszkanie + w Bobolicach jest dostępność do tanich mieszkań pod wynajem lub z opcją wykupu. W założeniu jest budowa 48 lokali mieszkalnych w 2 blokach, po 24 lokale w każdym. Ma to być zabudowa do 4 kondygnacji nadziemnych z balkonami, bez windy i piwnic, z podstawowym standardem wykończenia. Łączna powierzchnia użytkowa mieszkalna (PUM) to 2496m². Gmina rozpoczęła swoje działania już w 2016 roku współpracując z Polskim Funduszem Rozwoju, jednakże finalne warunki współpracy okazały się nie do zaakceptowania. Obecnie Gmina rozważa ofertę Banku Gospodarstwa Krajowego, w tym preferencyjne finansowanie inwestycji – dopłatę z Funduszu Dopłat.

W ramach pomocy oddłużeniowej na terenie Gminy Bobolice realizowany jest Program pomocy osobom zagrożonym eksmisją, który ma ułatwić dłużnikom, będącym w trudnej sytuacji materialnej spłatę należności powstałych z tytułu niezapłaconych opłat czynszowych za użytkowanie nieruchomości komunalnych.

Stan zadłużenia	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019
Liczba dłużników	91	71	65
Kwota zadłużenia	324.340,12	326.841,23	349.418,44

Źródło: Gminny Zakład Komunalny w Bobolicach

Plany na lata 2020-2025 w stosunku do mieszkań gminnych i socjalnych :

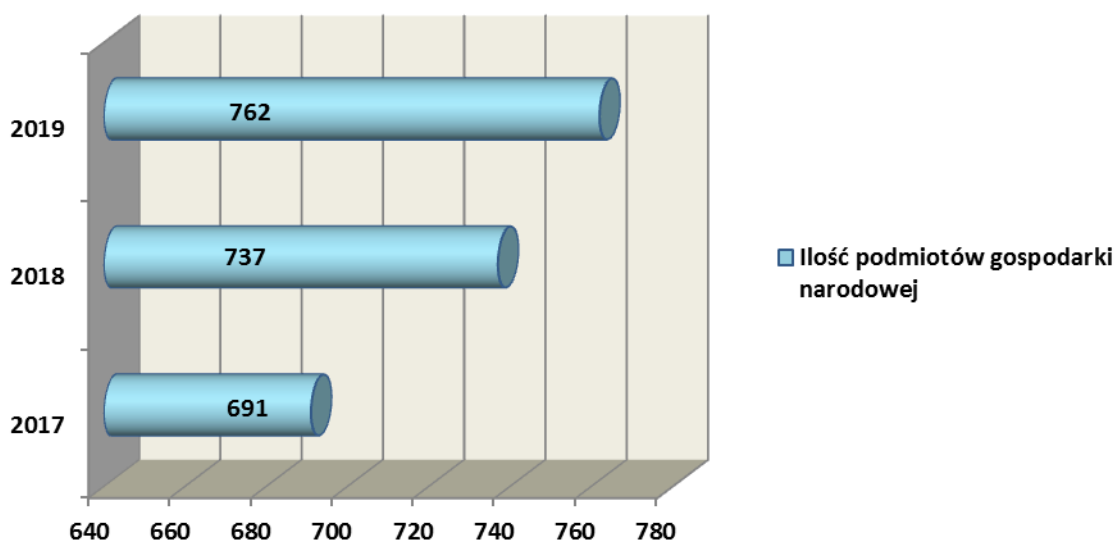
1. Remont lub wymiana pokrycia dachu - 20 budynków
2. Przemurowanie kominów - 52 kominy
3. Remont klatek schodowych- 7 klatek schodowych
4. Docieplania budynków- 8 budynków
5. Wykonanie lub naprawa elewacji- 6 budynków
6. Wymiana instalacji elektrycznej w lokalu- 25 lokali
7. Przeważenie pieców- 33 piece
8. Wymiana okien- 60 okien
9. Wymiana drzwi- 35 drzwi

W latach 2020-2025 przewiduje się średnio sprzedaż około 7 lokali rocznie.

Podmioty gospodarki narodowej

W gminie Bobolice w roku 2019 w rejestrze REGON zarejestrowane były 762 podmioty gospodarki narodowej. Dla porównania w 2017 roku zarejestrowanych było 691 podmioty, a w roku 2018- 737.

Ilość podmiotów gospodarki narodowej

Według danych z rejestru REGON wśród podmiotów posiadających osobowość prawną w gminie Bobolice najwięcej (36) jest stanowiących spółki cywilne. Analizując rejestr pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najwięcej (730) jest mikro-przedsiębiorstw, zatrudniających 0 - 9 pracowników. 8,3% (63) podmiotów jako rodzaj działalności deklaruowało rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, jako przemysł i budownictwo swój rodzaj działalności deklaruowało 32,8% (250) podmiotów, a 59,0% (450) podmiotów w rejestrze zakwalifikowana jest jako pozostała działalność. Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w gminie Bobolice najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są Budownictwo (29.2%) oraz Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (26.8%).
(Źródło: GUS, UM w Bobolicach)

3. Ochrona zdrowia i profilaktyka, w tym profilaktyka uzależnień

W gminie Bobolice funkcjonują dwa zakłady opieki zdrowotnej tj. ZOZ Asklepios Sp. z o.o. oraz Przychodnia lekarska "Amelia" Piotr Burgieł. Obydwa podmioty zapewniają podstawową opiekę lekarską i pielęgniarską, realizują własne programy profilaktyczne. W mieście Bobolice znajdują się również trzy gabinety stomatologiczne, dwie apteki.

Dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej na terenie gminy jest wystarczający (mieszkańcy obszarów wiejskich gminy mogą mieć utrudniony dostęp do usług medycznych z powodu trudności komunikacyjnych, w szczególności w okresie zimowym). W gminie brakuje natomiast lekarzy specjalistów, w szczególności psychiatry, kardiologa, neurologa, urologa, ginekologa i dermatologa.

Specjalistyczne świadczenia zdrowotne, świadczenia zdrowotne w warunkach zamkniętych oraz nocną i świąteczną opiekę lekarską i pielęgniarską dla mieszkańców gminy realizują placówki znajdujące się poza gminą w Szczecinku i w Koszalinie.

Mimo upływu wielu lat, jedynym, pełnym źródłem informacji, które na szczeblu gminnym pozwala ustalić liczbę osób niepełnosprawnych oraz dokonać ich charakterystyki są dane Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 roku. Wyniki ostatniego, przeprowadzonego w 2011 roku Spisu nie zostały bowiem szczegółowo opracowane na szczeblu gminnym. W 2002 roku na terenie Gminy Bobolice zamieszkiwało 1313 osób z niepełnosprawnościami.

Orzecznictwem o niepełnosprawności w odniesieniu do mieszkańców gminy zajmuje się Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności z siedzibą w Koszalinie.

W gminie na rzecz osób z niepełnosprawnościami realizowany jest Gminny Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Bobolice 2018-2025. Głównym celem programu jest zapewnienie możliwie pełnego i równoprawnego uczestnictwa w życiu społecznym oraz wyrównywanie szans we wszystkich możliwych dziedzinach i płaszczyznach życia dla osób z niepełnosprawnościami.

W obszarze profilaktyki uzależnień i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych w Gminie Bobolice działa Gminna Komisja

Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Do zadań komisji należy inicjowanie działań wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego. W ramach współpracy z GKRPA w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi finansowane są projekty socjalne, szkolenia przedstawicieli instytucji i organizacji działających w obszarze przeciwdziałania alkoholizmowi i przemocy w rodzinie.

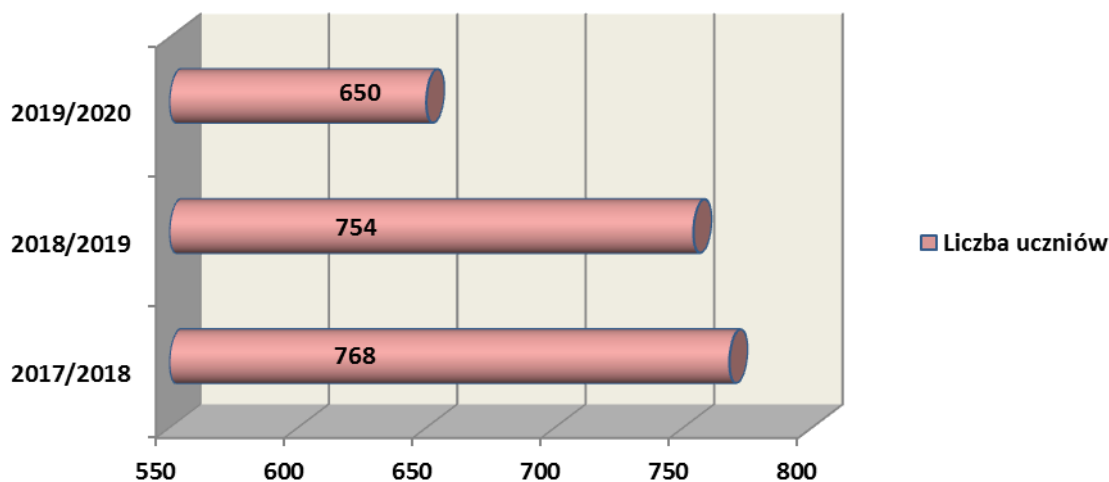
Aby eliminować niekorzystny wpływ uzależnień na społeczność gminy, konieczne jest prowadzenie działań o charakterze profilaktycznym oraz różnych form promocji zdrowego stylu życia. Ważną rolę odgrywają w tym procesie uchwalane przez Radę Miejską corocznie programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, a także prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, udział w lokalnych kampaniach, jak również akcjach informacyjno-edukacyjnych skierowanych m.in. do sprzedawców alkoholu (szkolenia).

4. Szkolnictwo

Jednym z fundamentalnych zadań własnych gminy jest zaspokojenie zbiorowych potrzeb wspólnoty w zakresie edukacji– zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym. Gmina ma obowiązek prowadzić publiczne przedszkola, szkoły podstawowe oraz gimnazja. Edukacja pełni zasadniczą rolę w rozwoju człowieka. Jest to proces trwający od młodości i ma znaczny wpływ na jakość zasobów ludzkich. Gmina Bobolice dysponuje szeroką ofertą oświatową. Funkcjonują tu 4 szkoły podstawowe, z czego 3 są umiejscowione na terenach wiejskich. Opiekę nad najmłodszymi sprawuje Przedszkole w Bobolicach, jednocześnie przy szkołach podstawowych funkcjonują oddziały przedszkolne, w których przewidziano na rok szkolny 2019/2020 200 miejsc. W 2019 roku działalność rozpoczął Żłobek Miejski „Elfiki” w Bobolicach oferujący miejsca dla 44 dzieci. Na terenie gminy swoją działalność placówki niepublicznej prowadzi Szkoła „Nauta” z ciekawą ofertą edukacyjną dla młodzieży, a także dorosłych chcących podjąć kształcenie.

Gmina realizuje obowiązek bezpłatnego dowozu oraz opieki podczas przewozu dla uczniów uczęszczających do gminnych placówek oświatowych.

Liczba uczniów w gminnych placówkach oświatowych

Źródło: Urząd Miejski w Bobolicach

5. Sport i kultura

Miejsko -Gminny Ośrodek Kultury w Bobolicach organizuje i prowadzi działalność w zakresie upowszechniania i ochrony kultury w imieniu Gminy Bobolice, dla której taka działalność jest obligatoryjna, poprzez tworzenie i rozpowszechnianie różnych dziedzin kultury oraz sztuki profesjonalnej i amatorskiej. Zadania realizuje poprzez prowadzenie świetlic wiejskich znajdujących się na terenie gminy oraz prowadzenie zajęć dla zespołów, sekcji i kół zainteresowań. Na terenie Gminy Bobolice znajduje 8 świetlic wiejskich, z których oferty skorzystało w 2019 roku 130 dzieci. MGOK w Bobolicach prowadzi także inne formy działalności poprzez organizację imprez rekreacyjno –sportowych i turniejów oraz organizowanie zajęć sportowo– rekreacyjnych.

Od 2007 r. w gminie funkcjonuje kompleks Centrum Edukacji Sportu i Rekreacji w Bobolicach, w skład którego wchodzi 2 pawilony- pawilon C (siłownia, sala fitness, sauna, kotłownia) i pawilon F (hala sportowo-widowiskowa). Obiekt jest nowoczesny i bogato wyposażony w dobry sprzęt sportowy. Ponadto Gmina Bobolice dysponuje boiskami sportowymi tj. Kompleksem Boisk Sportowych typu „ORLIK 2012” i stadionem miejskim oraz boiskami przyszkolnymi, a także placem rekreacyjnym przy ul. Dworcowej, siłownią zewnętrzną i skate parkiem.

6. Bezpieczeństwo publiczne

Bezpieczeństwo publiczne jest ważnym elementem oceny skali rozwiązywania różnych problemów. Wysoki poziom przestępczości odciska dotkliwie piętno na funkcjonowaniu każdej lokalnej społeczności, w której ma miejsce. Intensywność oraz częstotliwość, z jaką występują

zdarzenia przestępcze, mogą mieć wpływ na formowanie się postaw i zachowań ludzi tworzących społeczność miast i gmin. Dlatego tak istotne jest prowadzenie adekwatnych działań prewencyjnych oraz operacyjnych i porządkowych, zmierzających w kierunku zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego. Na terenie Gminy Bobolice za stan bezpieczeństwa publicznego odpowiedzialna jest Komenda Powiatowa Policji w Koszalinie oraz Posterunek Policji w Bobolicach.

W 2019 roku w gminie Bobolice stwierdzono szacunkowo (w oparciu o dane powiatowe) 139 przestępstw. Oznacza to, że na każdych 1000 mieszkańców odnotowano 15,68 przestępstw. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa zachodniopomorskiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw dla wszystkich przestępstw ogółem w gminie Bobolice wynosi 69,90% i jest znacznie mniejszy od wskaźnika wykrywalności dla województwa zachodniopomorskiego oraz nieznacznie mniejszy od wskaźnika dla całej Polski. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców gminy Bobolice najwięcej stwierdzono przestępstw o charakterze kryminalnym - 11,75 (wykrywalność 61%) oraz przeciwko mieniu - 7,47 (wykrywalność 44%). W dalszej kolejności odnotowano przestępstwa drogowe - 2,67 (99%), o charakterze gospodarczym - 0,54 (72%) oraz przeciwko życiu i zdrowiu - 0,39 (73%).

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Na terenie Gminy Bobolice funkcjonuje 5 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej, z których 2 zostały włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Jednostki OSP umiejscowione są w: Bobolicach, Kłaninie, Drzewianach, Poroście i Goździe.

Obrona cywilna ma na celu ochronę ludności, zakładów pracy i urzędów użyteczności publicznej, dóbr kultury, ratowanie i udzielanie pomocy poszkodowanym w czasie wojny oraz współdziałanie w zwalczaniu klęsk żywiołowych i zagrożeń środowiska oraz usuwaniu ich skutków. Zadania obrony cywilnej w czasie pokoju obejmują:

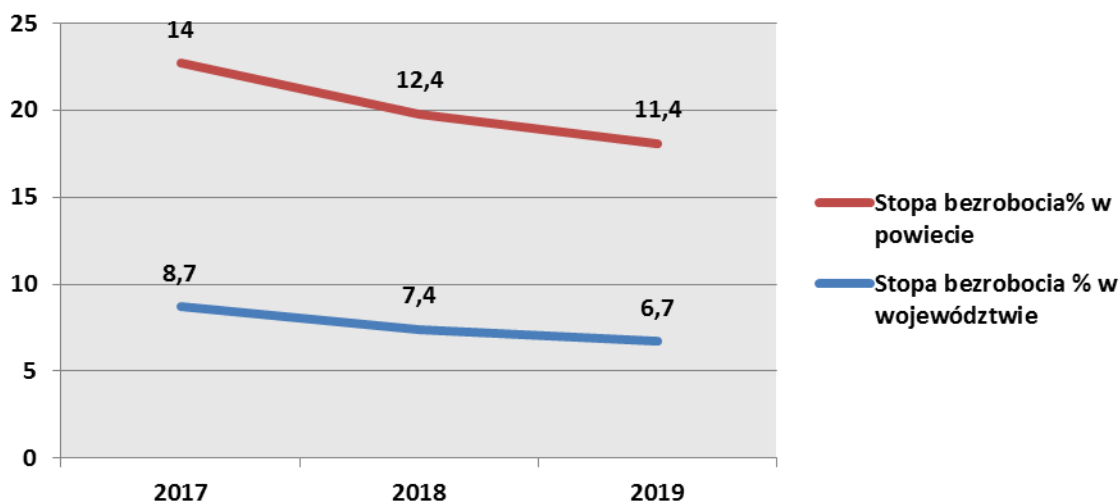
- współdziałanie w zwalczaniu klęsk żywiołowych i zagrożeń środowiska oraz usuwaniu ich skutków,
- działalność planistyczna i prace organizacyjne,
- działalność szkoleniowa i upowszechniająca w zakresie problematyki obrony cywilnej,
- przygotowanie ludności do uczestnictwa w powszechnej samoobronie.

Straż Miejska w Bobolicach jest umundurowaną formacją utworzoną w celu wykonywania czynności administracyjno-porządkowych w zakresie ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, określonego w odrębnych ustawach oraz aktach prawa miejscowego. Straż spełnia służebną rolę wobec społeczności lokalnej, wykonując swe zadania z poszanowaniem godności i praw obywateli. Realizując swoje zadania straż miejska działa samodzielnie, wspólnie z przedstawicielami innych służb powołanych do ochrony porządku publicznego, a także z Policją.

7. Rynek pracy i bezrobocie

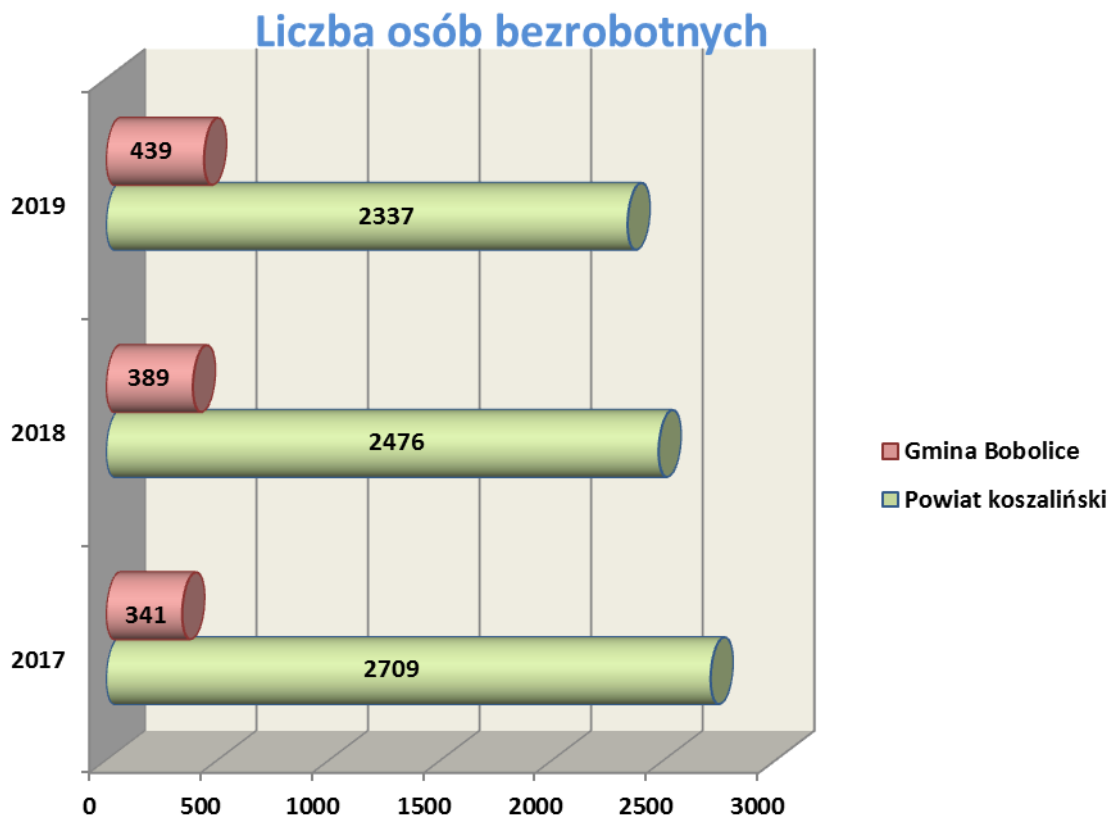
Stopa bezrobocia w województwie zachodniopomorskim i powiecie koszalińskim sukcesywnie spada na przełomie lat 2017- 2019.

Stopa bezrobocia w województwie zachodniopomorskim i powiecie koszalińskim

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Koszalinie

Zjawisko bezrobocia latach cechowała spora zmienność w zakresie liczby bezrobotnych i struktury tego zjawiska.

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Koszalinie

Struktura osób bezrobotnych w Gminie Bobolice

Liczba osób bezrobotnych	2017	2018	2019
Ogółem	341	389	439
w tym kobiety	237	271	295
Długotrwale bezrobotni	190	180	202
z tego % ogółu osób zarejestrowanych	55,7	46,3	46,0
Bezrobotni wg miejsca zamieszkania			
Miasto	118	131	156
w tym kobiety	75	81	97
Wieś	223	258	283
w tym kobiety	162	190	198

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Koszalinie

Z analizy danych zawartych w tabeli wynika, że wśród osób bezrobotnych przeważają kobiety. Znacznie wyższy stopień bezrobocia zauważa się wśród osób zamieszkujących tereny wiejskie. Bezrobocie prowadzi do obniżenia standardu życia ludności. Długotrwale pozostawanie

bez zatrudnienia ogranicza szanse na podjęcie pracy, przyczynia się do ubożenia ludności, a nawet prowadzi do wykluczenia społecznego. W procesie zapobiegania zjawisku szczególny udział mają aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu oferowane przez Powiatowy Urząd Pracy np. prace interwencyjne, roboty publiczne, staże, prace społecznie użyteczne. Mając na względzie ciągłą potrzebę aktywizacji gospodarczej Gminy Bobolice w 2016 roku podjęto inicjatywę utworzenia na terenie miasta Strefy Aktywności Gospodarczej (SAG). Gmina podejmując działania w celu jej rozwoju chce podnieść atrakcyjność inwestycyjną gminy i regionu oraz stworzyć warunki dla rozwoju firm z sektora MŚP i powstawania nowych miejsc pracy.

8. Organizacje pozarządowe

Organizacje pozarządowe są przejawem społeczeństwa obywatelskiego, jedną z form aktywności społecznej. Odgrywają ważną rolę nie tylko w konsolidacji lokalnej społeczności, organizacyjnym wzmocnieniu władz lokalnych, lecz również zwiększają szanse rozwoju małych i średnich miejscowości. Dobrze zorganizowane środowisko może sprzyjać aktywizowaniu nie tylko pojedynczych osób i marginalizowanych grup społecznych, ale ich lokalnego otoczenia, sprzyja budowaniu samowystarczalności społeczności lokalnych poprzez uruchomienie i wykorzystanie jej zasobów.

Wykaz organizacji działających na terenie Gminy Bobolice

ORGANIZACJE SPOŁECZNE
Towarzystwo Ekologiczno- Kulturalne w Bobolicach
Bobolickie Towarzystwo Pomocy Chorym na Mukowiscydozę
Stowarzyszenie Solidarni Plus- Ośrodek Rehabilitacyjno- Postresocjalizacyjny w Darzewie
Stowarzyszenie Aktywności Społeczno- Artystycznej „Po Drodze”
Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Społecznych w Bobolicach, w strukturach SWIS działła Uniwersytet Trzeciego Wieku
Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Wykluczonych i Zagrożonych Wykluczeniem Społecznym „Wspólny Świat”
Stowarzyszenie Klub Kobiety z Pazurem
ORGANIZACJE DZIAŁAJĄCE NA RZECZ SPORTU
Uczniowski Klub Sportowy "Olimpia" Bobolice
Ognisko Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej BICYKL w Bobolicach
Miejsko- Gminny Ludowy Klub Sportowy "Mechanik" Bobolice
Ludowy Klub Sportowy "Grom" Świelino
Ludowy Klub Sportowy "Radew" Kurowo
Ludowy Klub Sportowy "Iskra" w Kłaninie

Ludowy Uczniowski Klub Sportowy "ISKRA"/SP Kłanino
Uczniowski Klub Sportowy "Gulki" w Bobolicach
Koło Miejskie Ligi Obrony Kraju w Bobolicach
Bobolickie Stowarzyszenie Tenisowe "EGIDA"
JEDNOSTKI OCHOTNICZYCH STRAŻY POŻARNYCH
OSP Bobolice
OSP Kłanino
OSP Porost
OSP Drzewiany
OSP Gozd
DRUŻYNY ZHP
Drużyna Szkolno Harcerska 43 BDHO "OPOSY"
41 Bobolicka Drużyna Starszoharcerska "WILKI"
KOŁA GOSPODYŃ WIEJSKICH
Koło Gospodyń Wiejskich "Ach te Baby" z Kłanina
Koło Gospodyń Wiejskich "Rybki" z Drzewian
Koło Gospodyń Wiejskich "Kłosa" z Różan
Koło Gospodyń Wiejskich w Głodowej
Koło Gospodyń Wiejskich w Przydargini
Koło Gospodyń Wiejskich w Chmielnie
KLUBY SENIORA
Klub Seniora "Jesienne Róże" w Głodowej
Klub Seniora w Poroście
Klub Seniora w Kłaninie

Źródło: Urząd Miejski w Bobolicach

Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Społecznych w Bobolicach

Szczególnie Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Społecznych w Bobolicach swoją działalność kieruje na rozwiązywanie problemów społecznych poprzez realizację szeregu projektów i programów. Realizacja działań odbywa się za pomocą założonego w 2016 roku Partnerstwa „Bobolice bez barier”. Przedmiotem działalności Partnerstwa jest:

1. wzajemne wspieranie rozwoju gospodarczego i społecznego,
2. zachęcanie instytucji, organizacji, osób do działania na rzecz aktywności lokalnej,

3. wspieranie lokalnych inicjatyw obywatelskich, w szczególności dla dzieci i młodzieży, osób, rodzin, seniorów, osób niepełnosprawnych oraz osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym,
4. przygotowywanie wniosków i pozyskiwanie środków finansowych na realizację wspólnych projektów na rzecz rozwoju społecznego i aktywizacji mieszkańców,
5. stworzenie systemu przepływu informacji, współpracy, wspólnej promocji oraz dzielenie się doświadczeniami z podjętych inicjatyw.
6. podejmowanie wspólnych działań przez Partnerów na rzecz wsparcia dzieci i młodzieży, osób, rodzin, seniorów, osób niepełnosprawnych oraz osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym,
7. nabycie przez Partnerów umiejętności budowania relacji pomiędzy przedstawicielami lokalnych partnerów w celu lepszego wykorzystania potencjału społeczności lokalnej na rzecz rozwiązywania problemów występujących w rodzinie oraz wsparciu funkcji rodziny,
8. nabycie umiejętności pracy w grupie, wspólne rozwiązywanie problemów, dochodzenie do porozumienia w kluczowych sprawach,
9. poszerzenie wiedzy oraz nabycie praktycznych umiejętności analizy potencjału rozwojowego gminy/powiatu oraz znalezienie skutecznych rozwiązań na jego wykorzystanie pod kątem długofalowej polityki wsparcia rodziny.

SWIS działa na terenie Gminy Bobolice od 2005 roku. Swoją siedzibę ma w Bobolicach przy ul. Jedności Narodowej 13. Główne cele statutowe:

- 1) Aktywizacja mieszkańców Miasta i Gminy Bobolice do działań społecznych na rzecz środowiska lokalnego.
- 2) Udzielanie pomocy w postaci artykułów żywnościowych oraz innych produktów rzeczowych dla osób potrzebujących.
- 3) Tworzenie forum dla współpracy inicjatyw obywatelskich z samorządem, administracją rządową, organizacjami krajowymi i zagranicznymi.
- 4) Rozwijanie i popularyzowanie postaw filantropijnych w społeczności lokalnej Bobolic.
- 5) Merytoryczne i finansowe wpieranie osób fizycznych i prawnych.
- 6) Gromadzenie i pomnażanie środków w formie utworzenia i prowadzenia funduszu lokalnego.
- 7) Prowadzenie własnych programów grantowych, edukacyjnych, filantropijnych, programów integrujących różne grupy społeczne mieszkańców oraz programów specjalistycznych w zakresie:
  - profilaktyki społecznej,
  - filantropii lokalnej,
  - pracy z dziećmi i młodzieżą zagrożoną patologią społeczną,
  - przeciwdziałania przemocy,
  - wyrównania szans osób niepełnosprawnych,
  - pracy z osobami starszymi, bezdomnymi, uzależnionymi, bezrobotnymi,

- praca z osobami wykluczonymi społecznie,
  - praca z rodzinami i dziećmi umieszczonymi w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo – wychowawczych,
  - praw człowieka.
- 8)Podejmowanie działań na rzecz włączenia społecznego.
- 9)Podejmowanie działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.
- 10)Kształtowanie prozdrowotnego stylu życia społeczności lokalnej.

W ramach działalności Stowarzyszenia funkcjonuje:

- Punkt Przeciwdziałania Przemocy „Sens”**
- Bobolicki Uniwersytet Trzeciego Wieku**
- Lokalna Koalicja Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie „Podaj Dłoń”**
- Partnerstwo „Bobolice bez barier”**

Punkt Przeciwdziałania Przemocy „Sens” funkcjonuje na terenie Gminy Bobolice od czerwca 2005 roku i jest prowadzony w ramach działalności Stowarzyszenia Wspierania Inicjatyw Społecznych w Bobolicach. Siedziba PPP „Sens” mieści się w Bobolicach przy ul. Ratuszowej 1. Zadaniem punktu, jako elementu sprawnie działającego systemu wsparcia dla ofiar przemocy domowej, jest przede wszystkim prowadzenie konsultacji specjalistycznych, doradztwa i poradnictwa.

Bobolicki Uniwersytet Trzeciego Wieku powstał w 2008 r., funkcjonuje w ramach struktur Stowarzyszenia Wspierania Inicjatyw Społecznych w Bobolicach.

Celem działalności BUTW jest poprawa jakości życia osób starszych i zapobieganie ich wykluczeniu z życia społecznego, stymulowanie rozwoju osobowego oraz sprawności intelektualnej i fizycznej, aktywizacja społeczna osób chętnych do uczestniczenia w pracach BUTW, upowszechnianie profilaktyki gerontologicznej oraz podejmowanie działań na rzecz ludzi starszych i niepełnosprawnych.

Lokalna Koalicja Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie „Podaj Dłoń” w Bobolicach funkcjonuje od 2006 roku. W 2012 roku aktualizowano akt koalicyjny. Celem przedsięwzięcia jest podejmowanie skutecznych działań interwencyjnych, a przy tym poszerzenie bezpłatnego systemu wsparcia na rzecz osób doznających przemocy domowej.

Ośrodek Rehabilitacyjno- Postresocjalizacyjny w Darzewie – Stowarzyszenie Solidarni Plus

Na terenie Gminy Bobolice działa Ośrodek Rehabilitacyjno – Postresocjalizacyjny w Darzewie, którego działalność jest ukierunkowana przede wszystkim na pracę z osobami uzależnionymi od środków psychoaktywnych i alkoholu. W jego strukturach funkcjonuje również schronisko dla osób bezdomnych. Został założony w 1996 roku. Jest częścią działalności prowadzonej

przez Stowarzyszenie Solidarni PLUS, które niesie pomoc osobom uzależnionym i wykluczonym społecznie oraz tym, które zakażone są wirusem HIV i chore na AIDS. ORP w Darzewie w ramach współpracy podejmuje wiele inicjatyw z MGOPS w Bobolicach. MGOPS również prowadzi współpracę w zakresie przeciwdziałania zjawisku bezdomności na terenie Gminy Bobolice.

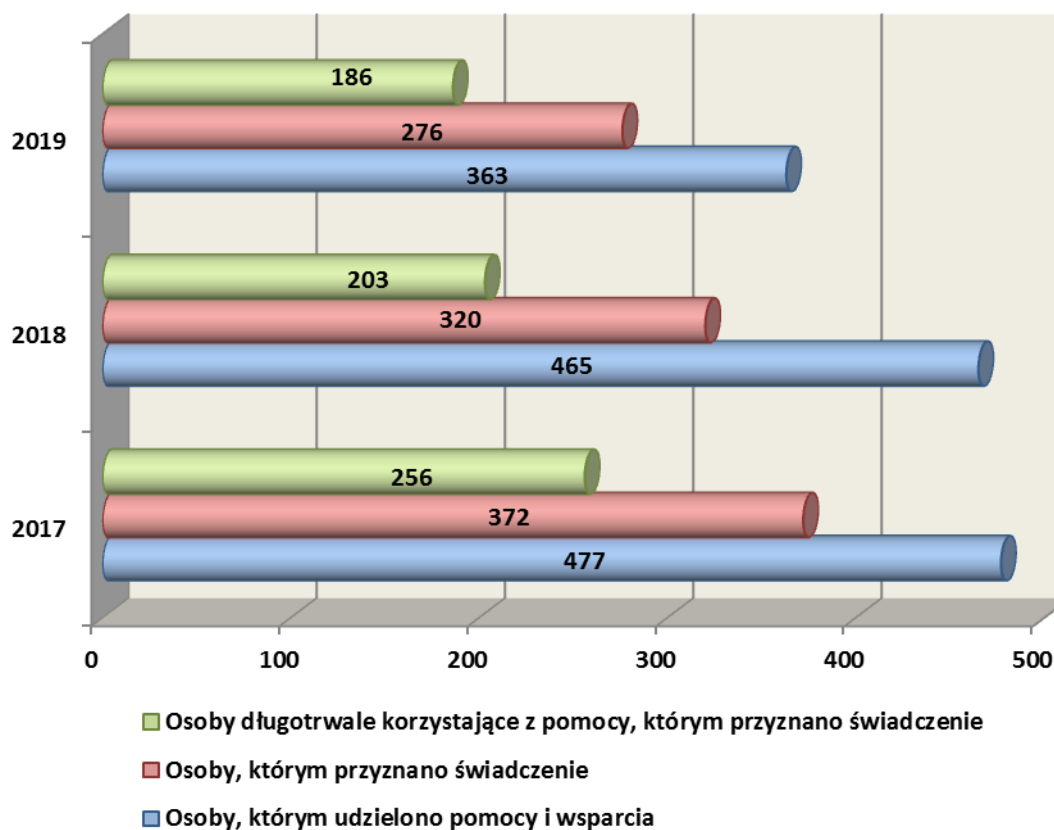
9. Pomoc społeczna

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej Państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia. Podmiotem realizującym zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy Bobolice jest Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Zadaniem pomocy społecznej jest między innymi, tworzenie warunków organizacyjnych funkcjonowania pomocy społecznej, w tym niezbędnej infrastruktury socjalnej. Formułowanie celów wytyczonych zamierzeń musi opierać się na dobrze funkcjonującej bazie materialnej, instytucjonalnej oraz wykwalifikowanej kadrze służb społecznych.

Działania pracowników socjalnych to nie tylko udzielanie świadczeń pieniężnych, ale przede wszystkim praca socjalna. Udzielanie świadczeń pieniężnych i rzeczowych powinno wiązać się z pracą psychospołeczną wśród potrzebujących pomocy. Praca socjalna powinna obejmować, poza działaniem typu naprawczego i kompensacyjnego, zapobieganie i pomoc w prawidłowym rozwoju jednostki ludzkiej i społeczności. Realizacja zadań postawionych przed pomocą społeczną, zarówno na poziomie społeczności lokalnej, jak i na poziomie rodziny i jednostki wymaga profesjonalnego i systematycznego diagnozowania problemów społecznych w skali gminy.

Na przełomie lat 2017- 2019 sukcesywnie spada liczba beneficjentów pomocy społecznej. Wśród głównych powodów zmniejszania się liczby beneficjentów pomocy społecznej należy wymienić poprawę sytuacji na rynku pracy charakteryzującą się wzrastającą liczbą nowych ofert pracy oraz wprowadzenie Rządowego Programu „Rodzina 500 plus”, który przyczynił się do polepszenia sytuacji finansowej rodzin.

Beneficjenci pomocy społecznej

Źródło: Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bobolicach

Od lat w naszej gminie wśród przyczyn przyznawania świadczeń pomocy społecznej dominują problemy związane z trudną sytuacją ekonomiczną spowodowaną np. ubóstwem, brakiem zatrudnienia, problemami zdrowotnymi, w tym niepełnosprawnościami, trudnościami w prawidłowym funkcjonowaniu rodziny oraz uzależnieniami.

Przyczyny przyznania świadczeń z pomocy społecznej w latach 2017-2019

Przyczyna trudnej sytuacji życiowej	2017	2018	2019
	Liczba rodzin		
Liczba rodzin ogółem	264	238	200
Ubóstwo	191	166	146
Bezrobocie	142	114	105
Niepełnosprawność	133	128	112
Długotrwała lub ciężka choroba	78	74	72
Bezradność w sprawach opiekuńczo-	17	10	18

wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego			
Alkoholizm	12	10	14
Potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności	8	5	6
Bezdomność	10	5	7
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	0	1	1
Zdarzenia losowe	0	0	1
Przemoc w rodzinie	7	5	4

Źródło: Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bobolicach

Z analizy danych wynika, że **ubóstwo** (rozumiane jako posiadanie dochodów, które nie przekraczają kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej), stanowiło największy odsetek w ogólnej liczbie rodzin korzystających z pomocy społecznej. Problemowi temu niejednokrotnie towarzyszą inne, takie jak bezrobocie, niepełnosprawność, czy długotrwała choroba.

Bezrobocie jako przyczyna udzielenia pomocy ma znaczący wpływ na pogarszanie się warunków socjalno- bytowych osób i rodzin. Jest problemem, nie tylko człowieka nim dotkniętego, wpływa na życie i funkcjonowanie całej rodziny i najbliższego otoczenia. W miarę przedłużania się okresu pozostawania bez pracy problemy te narastają i tworzą kolejne m.in. bezradność życiową i izolację społeczną. Skutkami bezrobocia według obserwacji pracowników MGOPS są: problemy finansowe, nieumiejętne zagospodarowanie wolnego czasu i środków budżetu domowego, izolacja społeczna, zniechęcenie do działania, brak nadziei na poprawę sytuacji.

Niepełnosprawność powoduje określone konsekwencje dla funkcjonowania człowieka w sytuacjach życia codziennego, zawodowego i społecznego. Mogą one przyjąć formę utrudnienia, ograniczenia lub uniemożliwienia funkcjonowania na ogólnie przyjętym poziomie. Coraz częściej osoby z niepełnosprawnościami szukają pomocy finansowej i innej, aby móc prawidłowo funkcjonować w społeczeństwie. Poza świadczeniami z pomocy społecznej kierowanymi do osób z niepełnosprawnościami Gmina Bobolice w 2019 roku uczestniczyła w programie „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2019 finansowanym ze środków Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych, w ramach resortowego Programu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Realizatorem był Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bobolicach. W 2020 roku kontynuuje się realizację programu. W 2020 roku Gmina przystąpiła również do programu

„Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” także finansowanego ze środków Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych.

Jako czwartą z głównych przyczyn przyznania pomocy dla rodzin z Gminy Bobolice wymienia się **długotrwałą chorobę**. Unormowania prawne nie zawierają definicji tej kategorii powodu, uznanie długotrwałej choroby jako podstawy udzielania świadczenia z pomocy społecznej odbywa się na podstawie zaświadczenia wystawionego przez uprawnionego lekarza. Taką przesłanką może być choroba, która przyczynia się do zwiększenia wydatków osoby i rodziny na jej leczenie lub spowoduje zmniejszenie szans na rynku pracy na znalezienie zatrudnienia.

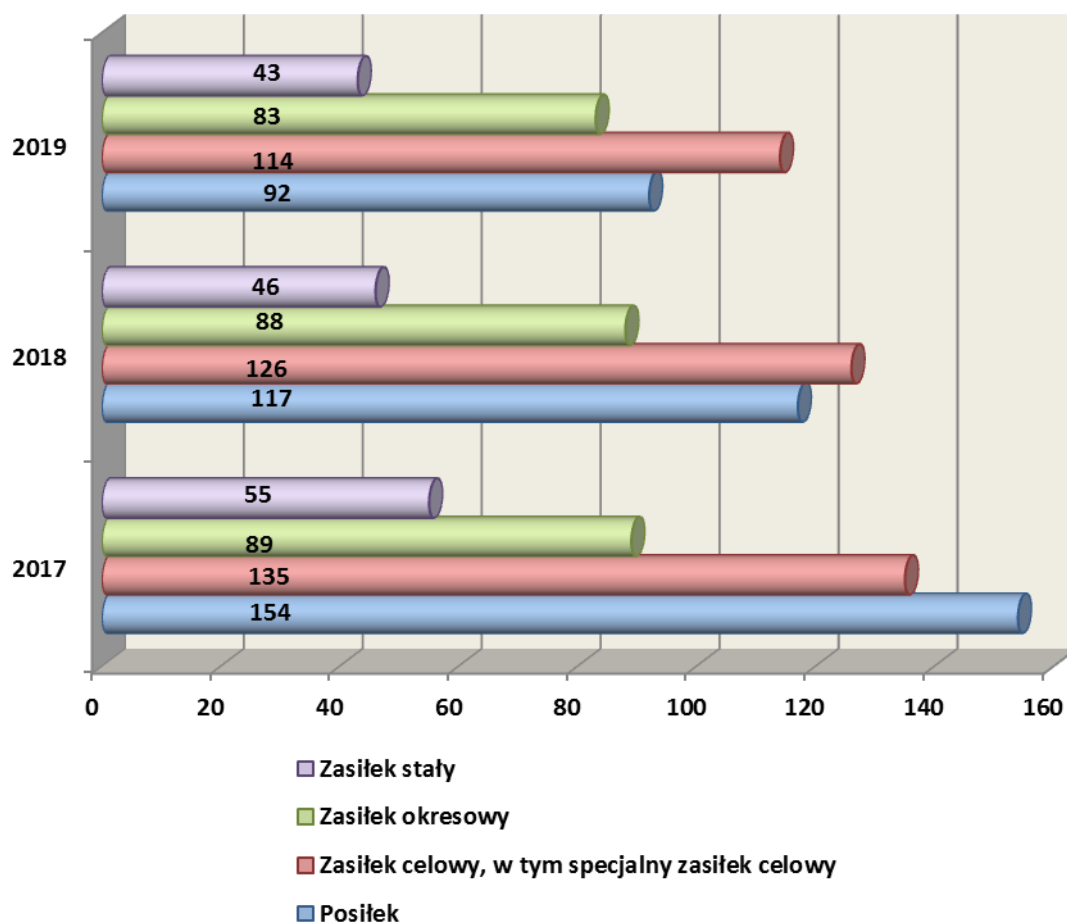
Zjawisko **bezradności w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego** głównie związane jest z problemami w sferze opieki nad dziećmi i dotyka najczęściej rodziny niepełne oraz wielodzietne. W szerszym aspekcie łączą się z nim wszelkiego rodzaju przejawy niezaradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego i zapewnieniu członkom rodziny godziwego bytu oraz poczucia bezpieczeństwa.

Poza wyżej wspomnianymi przesłankami, które w mniejszym stopniu stanowiły powód przyznawania świadczeń z pomocy społecznej należy uwzględnić **alkoholizm, potrzebę ochrony macierzyństwa, bezdomność, opuszczenie zakładu karnego, zdarzenie losowe i przemoc w rodzinie**.

Rodzaj i forma świadczeń oraz tryb ich przyznawania jasno określone są w ustawie o pomocy społecznej z 12 marca 2004 roku. Poniższy wykres prezentuje formy świadczeń z pomocy społecznej udzielonych w latach 2017-2019.

Liczba osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej

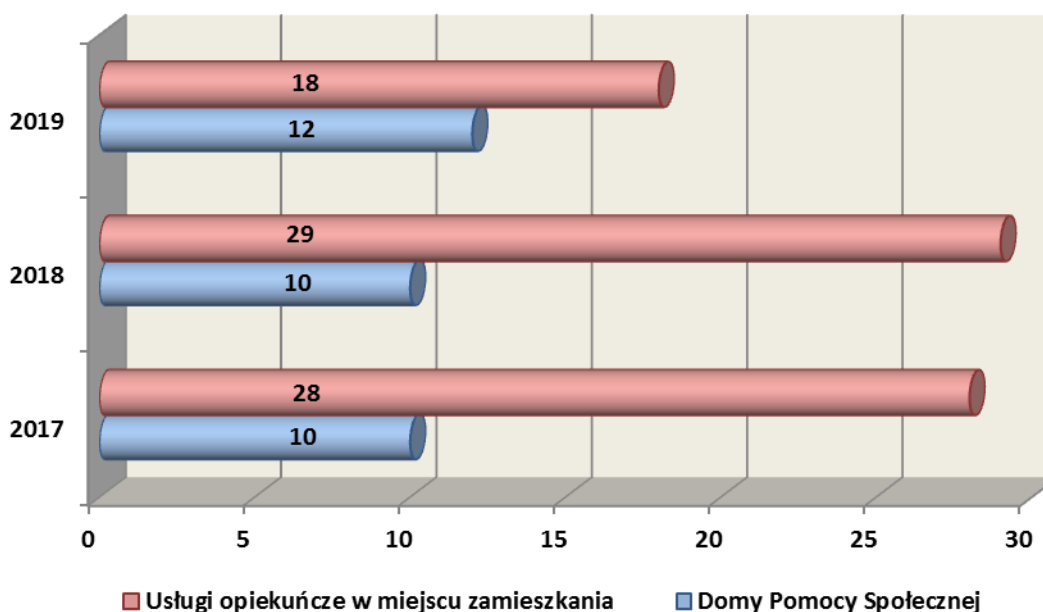

Źródło: Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bobolicach

Zasilek celowy, zasilek okresowy oraz posiłek to świadczenia o największym rozmiarze i tym samym pozostają ważnym instrumentem do wsparcia osób i rodzin zamieszkujących gminę.

Niekorzystne tendencje demograficzne oraz zmiany w strukturze rodzin sprawiają, że coraz większa część opieki nad osobami starszymi i przewlekle chorymi jest przenoszona do różnych form instytucjonalnych, z tego też powodu skierowanie i opłacanie pobytu w domu pomocy społecznej systematycznie zwiększa poziom wydatków jakie ponosi gmina na ten cel. W miejscu zamieszkania osobom tym MGOPS świadczy usługi opiekuńcze.

Liczba osób korzystających z wybranych usług pomocy społecznej

Źródło: Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bobolicach

Bezdomność jest problemem społecznym charakteryzującym się brakiem stałego miejsca zamieszkania. Wiąże się ze zmianami demograficznymi i ruchliwością społeczną, z recesją gospodarczą, bezrobociem, ubóstwem, kryzysem polityki mieszkaniowej i wzrostem cen mieszkań. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej pomoc bezdomnym należy do zadań własnych gminy. Pomoc ta może mieć formę udzielenia schronienia, posiłku, ubrania, a także zasiłku celowego na leczenie lub inne wskazane potrzeby. Gmina Bobolice w ramach umowy na udzielenie schronienia realizuje zadanie.

Rok	Liczba osób, którym udzielono schronienia
2017	6
2018	1
2019	5

Źródło: Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bobolicach

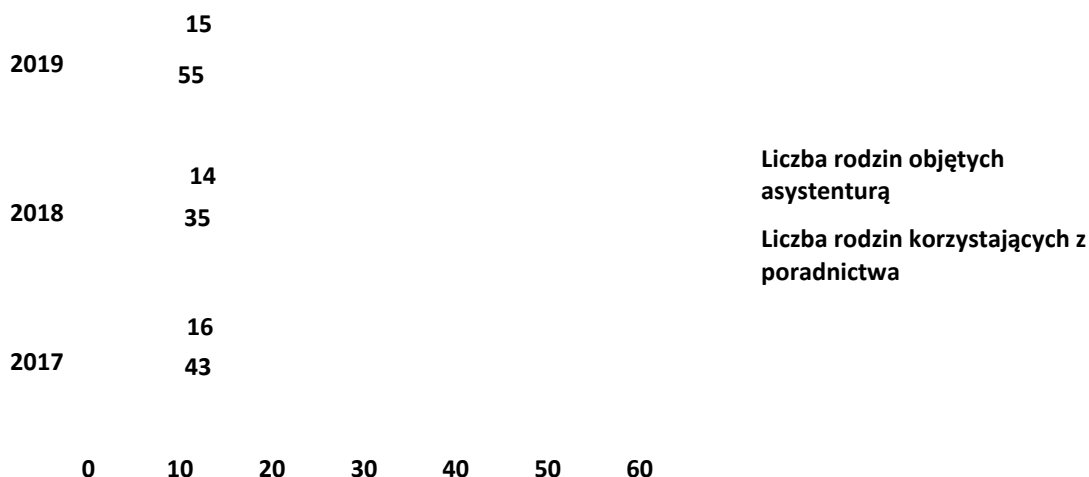
W celu wzmocnienia stabilności rodziny, ochrony przed skutkami wszelkich nieprawidłowości życiowych, uzyskaniu pomocy w rozwiązywaniu sytuacji problemowych na terenie Gminy Bobolice oferowane są bezpłatne formy wsparcia, w tym poradnictwo specjalistyczne. Mieszkańcy Gminy Bobolice mają więc możliwość skorzystania z poradnictwa specjalistów takich

jak: prawnik, psycholog i terapeuta uzależnień. Poradnictwo specjalistyczne jest działalnością skierowaną na odzyskanie lub wzmocnienie zdolności osób i rodzin do prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie oraz na tworzenie warunków temu sprzyjających. Od 2019 r. poradnictwo realizowane jest przez Zespół ds. poradnictwa specjalistycznego w Dziale pomocy środowiskowej i wsparcia rodziny przy Miejsko- Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Bobolicach. Nieodpłatne porady prawne udzielane są również na mocy ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej w Urzędzie Miejskim w Bobolicach.

Nie można pominąć znaczącej formy wsparcia - asystenta rodziny, jaką oferuje MGOPS w Bobolicach. Efektem realizacji działań asystenta powinna być integracja rodziny, wzmocnienie więzi uczuciowych między jej członkami, zintegrowanie rodziny z otoczeniem społecznym, odbudowanie jej funkcji opiekuńczo- wychowawczej. Nadrzędnym celem pracy asystenta z rodziną jest niedopuszczenie do oderwania dzieci od środowiska rodziny biologicznej, rozerwania więzi z rodzicami. Z uwagi na fakt, że współpraca rodziny z asystentem polega na dobrowolności, odmowa tej współpracy może skutkować umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej, która może przybrać formę rodzinną lub instytucjonalną.

Poradnictwo specjalistyczne i asystent rodziny

Źródło: Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bobolicach

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 09 czerwca 2011 r. nakłada na gminy obowiązek m.in. partycypowania w kosztach utrzymania dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo- wychowawczych i rodzinach zastępczych. Na dzień 31.12.2019 r. partycypuje się w kosztach utrzymania w pieczy zastępczej 22 dzieci. Gmina Bobolice realizuje

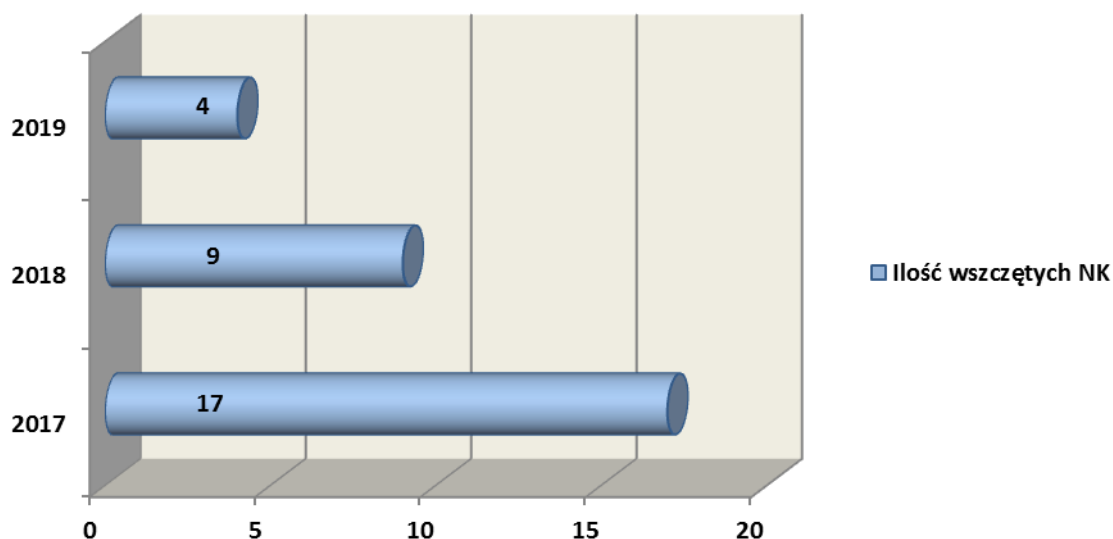

Gminny program wspierania rodziny. Realizatorami programu są instytucje i organizacje działające w obszarze polityki społecznej. Celem jest tworzenie warunków do wychowywania dzieci w środowisku biologicznej rodziny oraz wspierania rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnianiu obowiązków opiekuńczo- wychowawczych.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w art. 9a ust 1 stanowi: „Gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym”.

W Gminie Bobolice zarządzeniem Burmistrza powołano Zespół Interdyscyplinarny. W skład zespołu wchodzi przedstawiciele: Rady Miejskiej w Bobolicach, Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bobolicach, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bobolicach, Posterunku Policji w Bobolicach, Stowarzyszenia Wspierania Inicjatyw Społecznych w Bobolicach, Lokalnej Koalicji Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie „Podaj Dłoń” w Bobolicach, Rad Sołeckich, placówek oświatowych, ochrony zdrowia, Sądu Rejonowego w Szczecinku- kurator społeczny. Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieska Karta” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. W celu rozwiązania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach na terenie Gminy Bobolice zostały powołane Grupy Robocze współpracujące z Zespołem Interdyscyplinarnym.

Procedura Niebieska Karta

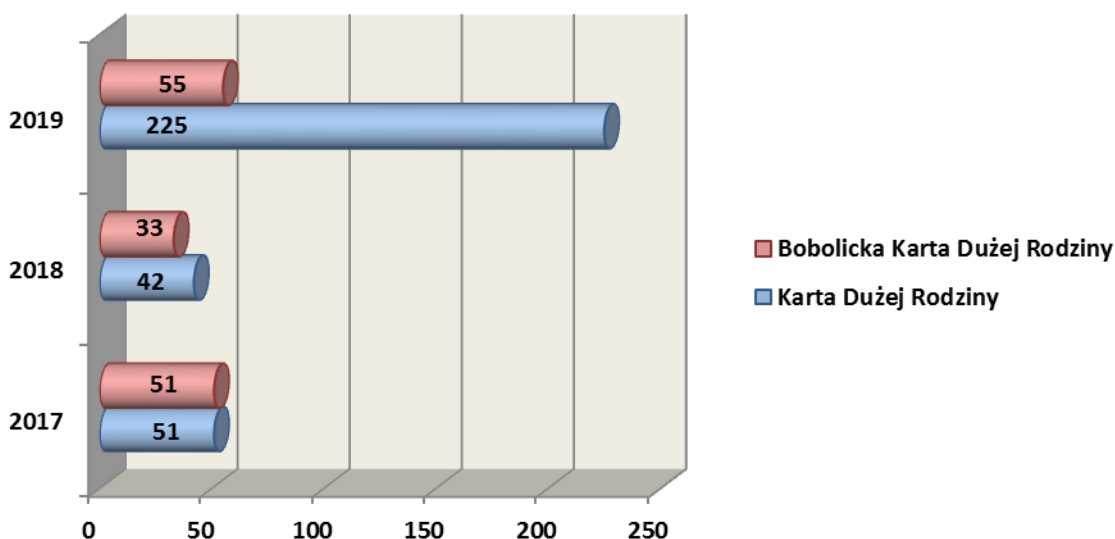
Źródło: Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bobolicach

Gmina realizuje Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016- 2020. Trwają prace nad opracowaniem i wprowadzeniem

programu na lata 2021- 2025. Program wskazuje kierunki działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Ustawą z 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny wprowadzono dodatkową formę wsparcia, którą realizuje Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Od 2015 roku uchwałą Rady Miejskiej z dnia 30 stycznia 2015 r. wprowadzono Program „Bobolicka Karta Dużej Rodziny”.

Liczba wydanych kart

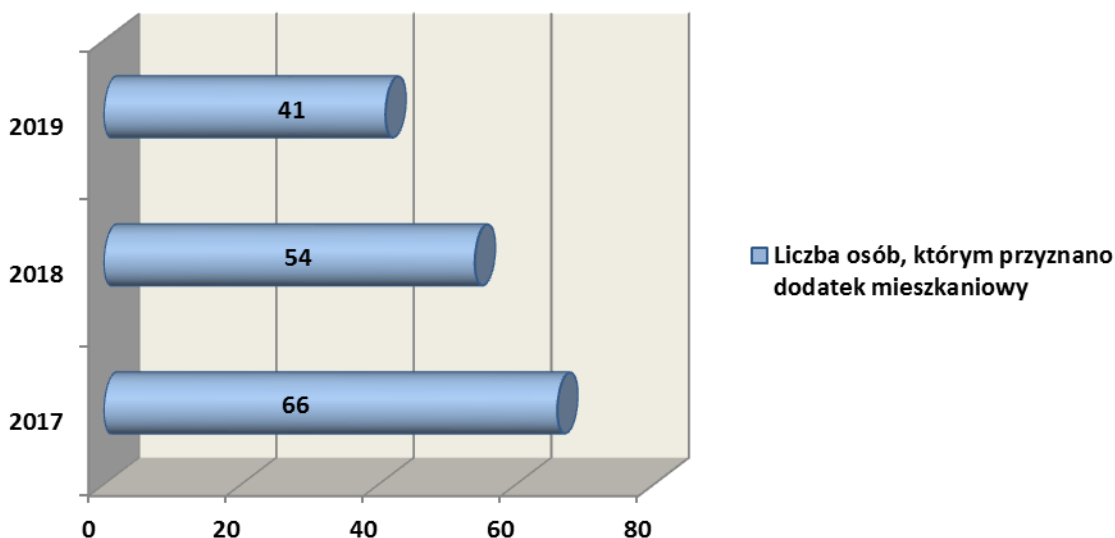

Źródło: Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bobolicach

Rada Miejska w Bobolicach uznając za priorytetowe i konieczne podejmowanie działań na rzecz seniorów w 2019 roku wprowadziła program „Bobolicka Karta Seniora”. W 2019 roku wydano 153 takich kart.

Dodatki mieszkaniowe są formą pomocy świadczoną przez gminę na podstawie ustawy z dnia 21 czerwca 2001r. o dodatkach mieszkaniowych, a realizowaną przez MGOPS na rzecz gospodarstw domowych, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania. Liczba osób ubiegających się o tę formę wsparcia na przełomie lat 2017-2019 maleje.

Dodatek mieszkaniowy

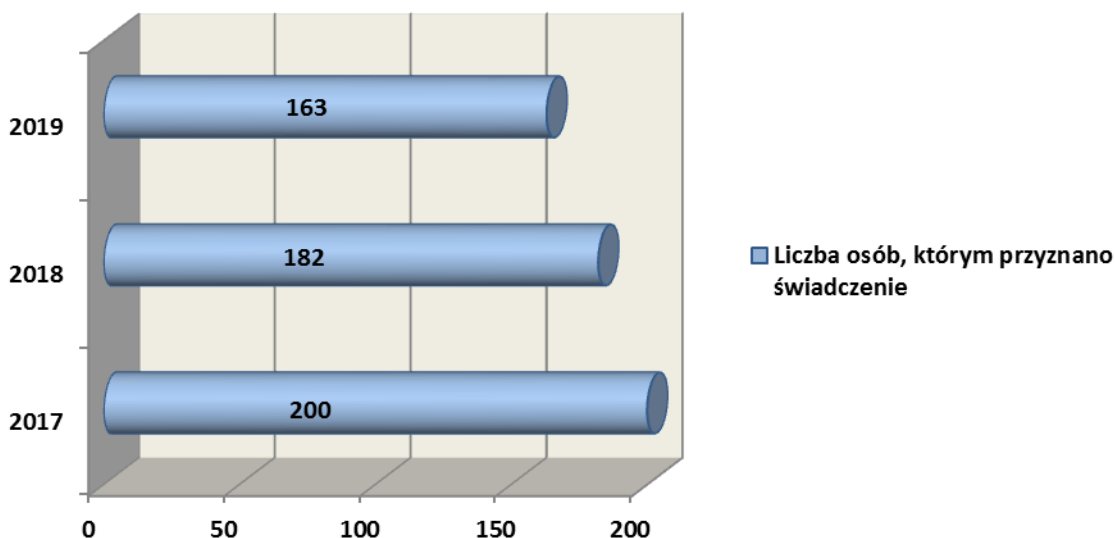

Źródło: Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bobolicach

Dodatek energetyczny jest formą pomocy świadczoną przez gminę na podstawie ustawy z dnia 10 kwietnia 1997r. prawo energetyczne, a realizowaną przez MGOPS od stycznia 2014 r. na rzecz gospodarstw domowych, które posiadają przyznany dodatek mieszkaniowy. W 2019 r. przyznano dodatek energetyczny dla 6 osób.

W myśl ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty Gmina Bobolice zleca dla Miejsko- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej realizację świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Bobolice.

Pomoc materialna dla uczniów

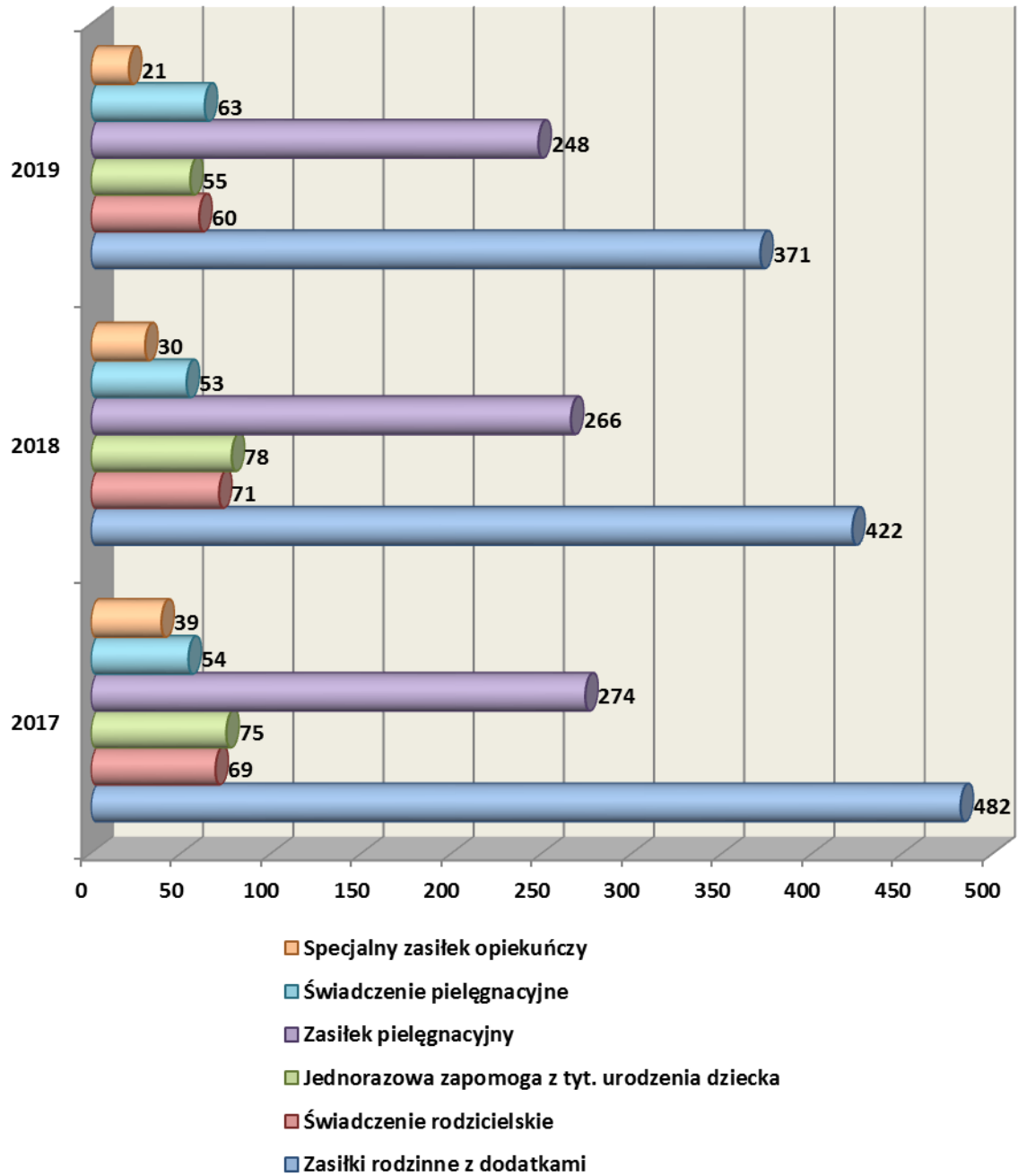
Źródło: Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bobolicach

Polityka prorodzinna w aspekcie świadczeń rodzinnych i świadczenia wychowawczego

Ważnym elementem polityki społecznej jest realizacja ustawy o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003 r., ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci oraz ustawy z 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu "Dobry start".

Zgodnie z ustawą świadczeniami rodzinnymi są m.in.: zasiłek rodzinny i dodatki do tego zasiłku, zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy, świadczenie rodzicielskie, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka.

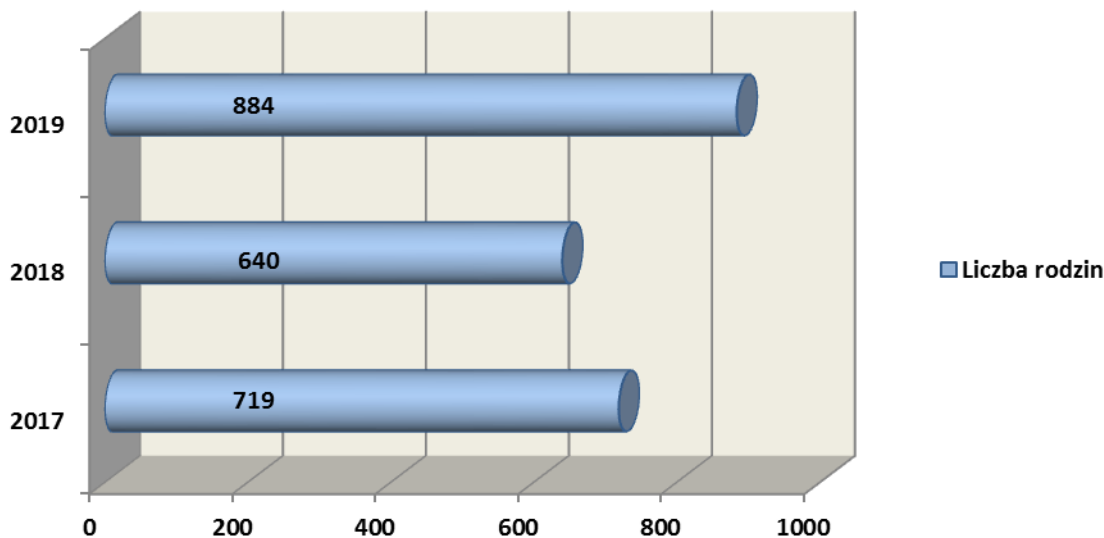
Świadczenia rodzinne- liczba rodzin

Źródło: Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bobolicach

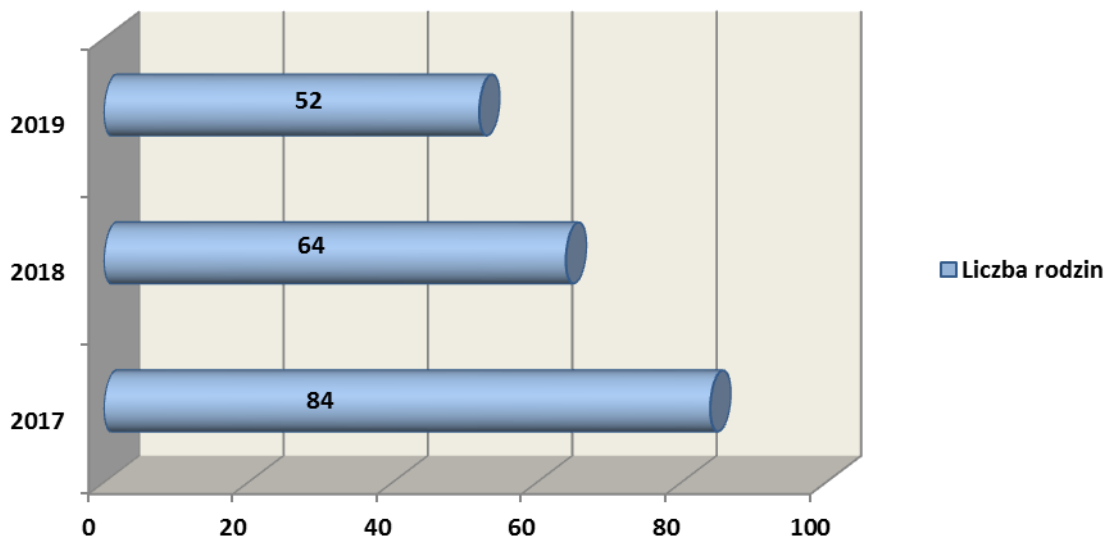

Świadczenia wychowawcze

Źródło: Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bobolicach

Fundusz alimentacyjny

Źródło: Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bobolicach

Świadczenie „Dobry start”

Rok	Liczba rodzin
2018	691
2019	696

Źródło: Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bobolicach

III. Identyfikacja najważniejszych problemów społecznych

1. Bezrobocie

Bezrobocie to niewykorzystany potencjał ludzki, zjawisko prowadzące do utraty kwalifikacji zawodowych osób tkwiących w bezrobociu w dłuższym okresie czasu, a także konieczność ponoszenia kosztów związanych z utrzymaniem bezrobotnych. Bezrobocie jest bezpośrednią przyczyną ubóstwa i marginalizacji społecznej i stanowi jeden z najpoważniejszych problemów Gminy Bobolice.

Poziom wykształcenia mieszkańców gminy w różnych jej regionach ma znaczny wpływ na stopień bezrobocia. Na obszarze Bobolic oraz gminy Bobolice wykształceniem wyższym na poziomie akademickim lub licencjackim legitymuje się obecnie (sierpień 2020) zaledwie 17,4% rzeczywiście mieszkających na tym terenie osób. W ogromnej większości skupiają się oni w centrach biznesowych, kulturalnych oraz administracyjnych Bobolic. Jeżeli jednak mieszkają w innych miejscowościach gminy, to i tak głównie w mieście Bobolice pożytkują ogrom swojej energii, tam kierują swoją aktywność zawodową. Wprawdzie w innych miejscowościach również znajdują zatrudnienie, jednak te dysproporcje pomiędzy Bobolicami i poszczególnymi miejscowościami są łatwo dostrzegalne.

Nieco więcej „sprawiedliwości” jest w dyslokacji 28,6% rzeczywistych mieszkańców gminy, legitymujących się statusem wykształcenia ponadpodstawowego (zawodowego oraz średniego). Oni także ciążą w kierunku naturalnych centrów gospodarczych oraz kulturalnych miasta i gminy Bobolice, jednak łatwiej jest im odnaleźć sobie miejsce we własnej miejscowości i tam zbudować swoje centrum życiowe. Pozostali mieszkańcy gminy (poza Bobolicami), najslabiej wykształceni, rozlokowani są tam gdzie było im dane od dłuższego lub krótszego czasu żyć. Tam też nie zawsze odnajdują bezpieczeństwo socjalne i spokój ekonomiczny dla swoich najbliższych. Trudnością w podjęciu jakiegokolwiek aktywności zawodowej jest niski poziom komunikacji z małych miejscowości lub jego brak, niektórzy podejmują prace dorywcze w miejscu zamieszkania, nadal jednak widnieją w ewidencjach osób bezrobotnych i nie nabywają przy tym prawa do świadczeń emerytalnych w przyszłości. Bezrobocie może przyczyniać się do zubożenia materialnego, w bezpośredni sposób wpływać na poziom życia rodzin, wywierając negatywne skutki, zwłaszcza w postaci: dezintegracji rodziny, zmniejszenia siły wsparcia emocjonalnego i solidarności pomiędzy członkami rodziny oraz zwiększenia ryzyka zaistnienia patologii życia społecznego. Pogorszenie stanu funkcjonowania rodziny jest proporcjonalne do okresu pozostawania bez pracy, co przejawia się problemami opiekuńczo-wychowawczymi, przemocą czy zanikiem autorytetu rodzicielskiego. W tych okolicznościach pojawia się również groźba przyjmowania przez dzieci negatywnych wzorów osobowych, a w konsekwencji dziedziczenia statusu bezrobotnego.

Nadal przeważającą przyczyną udzielania pomocy społecznej jest problem bezrobocia. Sytuacja taka wymusza konieczność dostosowania dotychczasowych form działania do nowych potrzeb. Ponieważ możliwości budżetu państwa i samorządu lokalnego są ograniczone, podstawowego znaczenia w pomocy w wychodzeniu z bezrobocia nabiera praca socjalna, która przyjmuje zróżnicowane formy. Praca socjalna prowadzona przez pracowników socjalnych to między innymi pomoc w planowaniu nowych koncepcji życia zawodowego, rozbudzanie motywacji do działania ukierunkowanego na zatrudnienie oraz kontrakt socjalny mający na celu zaktywizowanie w poszukiwaniu pracy.

Liczba osób z Gminy Bobolice zarejestrowanych w PUP rosnąca od 2017 roku nie odzwierciedla w całości rzeczywistego problemu, głównie z uwagi na migrację ludzi młodych za pracę, zwłaszcza do krajów Unii Europejskiej. Wszelkie aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu oferowane przez PUP we współpracy z gminą nie przynoszą znaczących zmian. Zestawiając ten fakt z sytuacją na rynku pracy, należy zachęcać młodzież do zdobywania wykształcenia, natomiast w przypadku osób już bezrobotnych szczególny nacisk należy położyć na szkolenia, doksztalcanie i zmianę kwalifikacji zawodowych. Celowe zatem jest aplikowanie o nowe środki i narzędzia pomocne w przeciwdziałaniu zjawisku bezrobocia oraz interdyscyplinarne podejmowanie działań przez kompetentne w tym zakresie instytucje i organizacje. Należy na koniec również nadmienić, że migracje młodych ludzi za granicą stwarzają nowy problem tzw. eurosieroctwo. Dotyczy to nie tylko dzieci pozostawionych w domu tylko z jednym rodzicem lub dziadkami lecz także ludzi starszych: rodziców, dziadków.

Obawę budzi sytuacja związana z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2. Już w chwili przygotowywania dokumentu Gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych na lata 2021-2025 sytuacja na rynku pracy dynamicznie się zmienia. Pandemia w nadchodzących latach może mieć negatywne skutki gospodarcze, które mogą wpłynąć na wzrost bezrobocia w gminie.

2. Niepełnosprawność

W rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych niepełnosprawność oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy.

Obecnie niepełnosprawność jest również rozumiana jako wynik barier społecznych, ekonomicznych oraz fizycznych, jakie jednostka napotyka w środowisku zamieszkania. W związku z tym polityka społeczna powinna promować aktywne działania na wszystkich szczeblach życia społecznego oraz aktywnie wspierać wszelkie działania na rzecz równouprawnienia osób niepełnosprawnych, a także przeciwdziałać ich dyskryminacji i tworzyć mechanizmy wyrównujące

szanse życiowe oraz warunki do korzystania z przysługujących im praw. Ze względu na brak wiarygodnych danych wskazujących rzeczywistą liczbę osób niepełnosprawnych w Gminie Bobolice niepełnosprawność pozostaje zjawiskiem trudnym do oszacowania. Taki stan rzeczy jest przyczyną trudności w pełnym zdiagnozowaniu skuteczności realizowanych oraz proponowanych form niesienia pomocy wszystkim osobom niepełnosprawnym na obszarze miasta i gminy Bobolice.

O tym, że z problemami niepełnosprawności boryka się w Gminie Bobolice wiele osób przekonują nas wskazania zdecydowanie dużej ilości osób badanych podczas przeprowadzonej w 2020 r. diagnozy. Jedynie więcej niż co szósty (14,8%) zapytany pełnoletni mieszkaniec Bobolic lub gminy oświadczył - mniej lub bardziej autorytatywnie, iż w jego miejscowości nie mieszka żadna osoba niepełnosprawna, a przynajmniej nic im o takich osobach nie wiadomo. Pozostali wskazali (najczęściej anonimowo) na takich sąsiadów, podając jednocześnie w/g swojej wiedzy lub swojego domniemania rodzaj niepełnosprawności. Jest to spadek z 17,3% w roku 2018 (kiedy to prowadzone było poprzednie badanie) do 14,8% w sierpniu bieżącego roku. Potwierdza to skalę oglądu problemu niepełnosprawności przez społeczność lokalną Bobolic, poszczególnych sołectw i całości Gminy Bobolice.

Podczas diagnozy zadano pytanie: Czy niepełnosprawność np. intelektualna powinna być w miejscowości i w rodzinie tematem tabu?

Dla wielu rodzin i pojedynczych osób (26%) temat niepełnosprawności - szczególnie tej intelektualnej - jest obszarem, o którym nie powinno się rozmawiać z osobami spoza rodziny (niestety także z nauczycielami w szkole oraz terapeutami), a nawet należy tego tematu w miarę możliwości unikać w codziennych rozmowach z dalszymi członkami rodziny. Nieomal tyle samo badanych (22%) powstrzymało się od wyrażenia swojej opinii na ten temat. Niepokoić powinien fakt, że o niepełnosprawności jako problemie wstydlivym (nawet wówczas kiedy dotyka ona ich rodzin) najchętniej mówią badani mieszkańcy obszarów uznawanych powszechnie w Bobolicach i gminie jako zdegradowane. Potrzebna jest więc kompleksowa edukacja w tym zakresie.

Jako jeden z największych problemów, na które wskazują osoby niepełnosprawne i ich rodziny jest mały dostęp do lekarzy specjalistów i rehabilitantów, chodzi tu również o same dojazdy do ośrodków medycznych, ich koszt, ale też trudności z samym umówieniem się do specjalisty.

Niepełnosprawność jako przyczyna udzielania świadczeń z pomocy społecznej stanowiła w 2019 roku 56% liczby rodzin, którym udzielono pomocy.

Osoby niepełnosprawne są bardzo zróżnicowaną grupą ludzi, w związku z tym konieczna jest polityka, która będzie respektować tę różnorodność. Szczególnej uwagi wymagają osoby o złożonych, wielorakich potrzebach uzależniających je od pomocy innych oraz ich rodziny. Niepełnosprawni są często gorzej wykształceni, co zdecydowanie utrudnia ich funkcjonowanie na rynku pracy. Rodziny posiadające niepełnosprawne dzieci wymagają szczególnego wsparcia w rehabilitacji, edukacji i życiu społecznym.

Bez wątpienia konieczne jest zapobieganie izolacji oraz marginalizacji życia osób niepełnosprawnych na terenie kraju jak i również Gminy Bobolice. Dużą rolę w realizacji tych zadań powinny odgrywać organizacje pozarządowe.

W przypadku osób niepełnosprawnych szczególnych wysiłków wymaga rehabilitacja społeczna i zawodowa. Celem pierwszej z nich jest umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym.

Poza instytucjonalnymi formami pomocy Gmina Bobolice angażuje się w realizację szeregu projektów mających na celu integrację i aktywizację osób niepełnosprawnych, kładzie duży nacisk na likwidację barier architektonicznych.

Dalsza realizacja programów „Opieka wytchnieniowa” i „Asystent osoby niepełnosprawnej” stanowić będzie zabezpieczenie dla osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w drodze do ich aktywizacji i integracji.

3. Starzenie się społeczeństwa

Zmiany w strukturze demograficznej i wzrost odsetka osób w wieku poprodukcyjnym w liczbie mieszkańców Gminy Bobolice (1,53%) uzasadnia potrzebę podjęcia działań w zakresie różnorodnych form aktywizacji osób starszych, m.in. poprzez specjalistyczne programy aktywizacyjne. Głównymi celami takich działań winny być m.in.: utrzymanie sprawności i samodzielności osób starszych poprzez aktywizację fizyczną i psychiczną, poprawa bezpieczeństwa osobistego osób starszych, zwiększenie jakości i dostępu do edukacji społecznej seniorów, kreowanie w środowisku integracji międzypokoleniowej oraz wykorzystywanie aktywności i doświadczenia osób starszych w działalności na rzecz gminy.

Podczas przeprowadzonej diagnozy problemów społecznych respondenci wskazali główne problemy z jakimi borykają się seniorzy tj.:

- pozostawienie samym sobie przez dzieci i/lub wnuki, które wyjechały poza miejscowość, gminę lub nawet poza granice kraju,
- trudności w codziennym funkcjonowaniu z uwagi na stan zdrowia,
- samotność bez żadnego wsparcia ze strony rodziny,
- problemy ekonomiczne i inne egzystencjalne.

Z obserwacji pracowników pomocy społecznych wynika, że należałoby do tych wspomnianych dołożyć tj.:

- życie w ubóstwie często w związku z brakiem świadczeń rentowych, emerytalnych,
- utrata pozycji społecznej wynikająca często z zakończeniem aktywności zawodowej,
- zmiana pełnionych funkcji w rodzinie co powoduje często izolowanie się od innych,
- brak koncepcji na nową organizację życia, trudności w kontaktach ze środowiskiem,
- groźba śmierci lub utraty bliskich osób,

-kłopoty z przystosowaniem się do szybkich zmian cywilizacyjnych i technicznych.

Sytuacja ta skłania do poszerzenia oferty usług systemu pomocy społecznej. Jedną z najczęściej przyznawanych form pomocy dla osób starszych są usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze przysługujące osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub z innych przyczyn wymagają pomocy innych osób. Zapewnienie osobom starszym pomocy w formie usług w miejscu zamieszkania zapobiega utracie kontaktu ze swoim środowiskiem. Niekorzystne tendencje demograficzne oraz zmiany w strukturze rodzin sprawiają, że coraz większa część opieki nad osobami starszymi i przewlekle chorymi jest przenoszona do innych form pomocy instytucjonalnej, z tego też powodu skierowanie i opłacanie pobytu w domu pomocy społecznej systematycznie zwiększa poziom wydatków jakie ponosi gmina na ten cel.

Gmina Bobolice w swojej ofercie proponuje różne rozwiązania, które mają wspomóc seniorów w codziennym funkcjonowaniu, aktywizacji czy integracji ze środowiskiem np. działające Kluby Seniora, Bobolicki Portal Seniora, BUTW.

Poza podjętymi już inicjatywami w planach znajdują się również następujące:

GMINNA RADA SENIORÓW

Powołanie Gminnej Rady Seniorów oraz określenie celów i zadań polityki społecznej wobec seniorów daje wyrażenie woli korzystania z ich opinii i postulatów, a tym samym stanowi szansę aktywnego udziału w życiu społecznym tej grupy mieszkańców.

Tworząc taką radę i skupiając w niej przedstawicieli wszystkich stowarzyszeń / klubów poznamy opinię całego środowiska. W skład takiej rady wejdą przedstawiciele Rady Miejskiej, przedstawiciele Burmistrza, przedstawiciele BUTW, przedstawiciele klubów seniora z terenu gminy Bobolice, przedstawiciele Związku Emerytów i Rencistów i In. Rada będzie miejscem powstawania pomysłów, tworzenia opinii, realnego wpływu na projekty dotyczące środowiska osób starszych. Dzięki współpracy z samorządem będzie przeciwdziałać wykluczeniu społecznemu oraz budować pozytywny wizerunek seniorów.

DOM SENIORA

Gmina Bobolice planuje otworzyć Dom Seniora w Bobolicach jako ośrodek wsparcia dziennego seniora. Celem jest zwiększenie dostępności usług społecznych na terenie Gminy Bobolice. Działalność bieżąca polegać będzie na realizacji podstawowych usług mających na celu udzielanie pomocy w czynnościach dnia codziennego, na zapewnieniu minimum jednego posiłku, w szczególności gorącego, oraz innych usług wspomagających, dostosowanych do potrzeb seniorów. W domu seniora realizowane będą różne formy aktywności: ruchowe, usprawniające umysł oraz zajęcia o charakterze kulturalno-oświatowym, które pozwolą na zaktywizowanie seniorów.

ROZSZERZENIE DZIAŁALNOŚCI KLUBÓW SENIORA

Na terenie gminy Bobolice działają trzy kluby seniora: w Kłaninie, w Głodowej i w Poroście. Mając na względzie sytuację demograficzną podejmujemy działania mające na celu poprawę jakości i poziomu życia osób starszych. Dzięki wsparciu działalności klubów seniora poprzez organizację różnych form edukacji i zajęć praktycznych służących rozwijaniu pasji i zainteresowań, seniorzy coraz częściej angażują się, wychodzą z domów, chcą się spotykać. Działalność istniejących klubów seniora staje się wzorem dla seniorów z pozostałych miejscowości.

Przystąpiono również do utworzenia Lokalnego programu polityki senioralnej na lata 2021-2025 mającego na celu opracowanie długofalowych działań na rzecz poprawy życia osób starszych.

4. Przemoc w rodzinie

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z 29 lipca 2005 r. przemoc należy rozumieć jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste (osób najbliższych, a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Przemoc we współczesnym świecie jest problemem powszechnym, który dotyczy ludzi bez względu na ich wiek, płeć, status materialny, poziom wykształcenia, czy wykonywany zawód. Jest ponadto zjawiskiem złożonym i wieloczynnikowym, dlatego aby skutecznie przeciwdziałać przemocy, a tym samym pomagać rodzinom, w których występuje ten problem, potrzebne jest interdyscyplinarne spojrzenie na rodzinę.

W trakcie przeprowadzonej diagnozy na przedmiotowym terenie w obszar skali wielopoziomowo rozumianej przemocy zadano rozmówcom pytanie: czy przemoc rzeczywiście jest dla nich kwestią najbardziej im i ich rodzinom doskwierającą w życiu? To okazało się, iż tylko 7,7% badanych mieszkańców Bobolic oraz 2,5% respondentów na wioskach w gminie wskazało na ewidentną przemoc (często w połączeniu z alkoholem) jako na zjawisko, które im jednoznacznie ciąży i to właśnie pragną najbardziej zmienić. Jeżeli nawet dodamy do tego zjawiska bezpośrednio z nim powiązane (eurosieroctwo, starość, samotność czy brak samodzielności), to i tak odsetek interlokutorów wskazujących na te kwestie jest relatywnie (choć pozornie) niewielki i przegrywa ze sprawami z obszaru ekonomii i codziennego funkcjonowania.

A zatem, czy rzeczywiście przemoc jest tak mało obecna na terenie Bobolic i gminy, skoro jeszcze jesienią 2018 roku był to na tym obszarze niemalże problem. Według oceny respondentów

wówczas na zauważalne przejawy przemocy w środowisku miasta i gminy Bobolice wskazało 34,7% badanych.

W obszarze przemocy zadano badanym (200-osobowa grupa badawcza) metodą wywiadu swobodnego oraz przy zastosowaniu obserwacji uczestniczącej pytanie o rodzinne wsparcie.

Czy w łonie domowników rodzina trzyma się razem i może liczyć na wzajemne wsparcie?	Jakie ma Pan/Pani wykształcenie			
	Podstawowe lub niepełne podstawowe	Gimnazjalne lub zawodowe	Średnie	Wyższe licencjackie lub magisterskie
Rodzina jest najważniejsza	19 36,5%	23 41,8%	24 41,4%	10 28,6%
Rodzina radzi sobie w dostatecznym zakresie	15 28,8%	12 21,8%	15 25,9%	17 48,6%
Członkowie rodziny nie są sobie pomocni	13 25,0%	14 25,5%	14 24,1%	4 11,4%
Jest z tym bardzo źle	5 9,6%	6 10,9%	5 8,6%	4 11,4%
Razem	52 100%	55 100%	58 100%	35 100%

Źródło: Pracownia Badań Rynkowych i Społecznych „GRYFEKS”

Idąc zatem tym tropem dowiedzieliśmy się, iż m.in. niezależnie od poziomu wykształcenia w co trzeciej rodzinie na obszarze Bobolic oraz gminy więzi rodzinne są rozluźnione co sprzyja lub nie ogranicza narastania różnych zjawisk i form przemocy w rodzinie. Wprawdzie w rodzinach osób najlepiej wykształconych deklaracje w tym względzie są nieco bardziej korzystne, to i tak, aż co piąta taka rodzina może być zagrożona przemocą.

Zapytano również respondentów o przejawy przemocy, znane im z autopsji formy przemocy, a w konsekwencji doświadczenie respondentów w tym względzie. Pytania (zasadnicze i pomocnicze) zadawane oczywiście były w taki sposób, by warunkach pandemii uzyskać wiarygodne odpowiedzi. Po zestawieniu w formie tabeli jawi się taki obraz.

Czy w okresie ostatniego pół roku doświadczył/a Pan/Pani przemocy w jednej ze znanych form lub rodzaju?	Jakie ma Pan/Pani wykształcenie			
	Podstawowe lub niepełne podstawowe	Gimnazjalne lub zawodowe	Średnie	Wyższe licencjackie lub magisterskie
Tak	11 21,2%	4 7,3%	12 20,7%	3 8,6%
Raczej tak	10 19,2%	9 16,4%	12 20,7%	7 20%
Nie chcę o tym mówić	7 13,5%	11 20%	10 17,2%	5 14,3%
Raczej nie	7 13,5%	12 21,8%	14 24,1%	9 25,7%
Zdecydowanie nie	17 32,7%	19 34,5%	10 17,2%	11 31,4%
Razem	52 100%	55 100%	58 100%	35 100%

Źródło: Pracownia Badań Rynkowych i Społecznych „GRYFEKS”

Wszystkie te wymienione przypadki nie wyczerpują tematu przemocy, wszak pozostaje nadal sfera niedostępna badającym oraz ludzka powściągliwość respondentów.

Zdaniem blisko czwartej części badanych dorosłych mieszkańców Bobolic oraz gminy Bobolice (24,6%) osiągnięcie sukcesu wychowawczego dzięki agresji jest możliwe, a nawet realne. Tyle samo (23,5%) nie jest zwolennikami agresji w relacjach z dziećmi, lecz ma pewne wątpliwości czy aby na pewno nie daje ona *per saldo* pozytywnych skutków wychowawczych, kiedy zawiodą inne środki perswazji i dyscyplinowania. Tylko co piąty badany (18,5%) zdecydowanie temu zaprzecza. A zatem agresja (przemoc) obecna jest w zaciszu domowym. Jest więc problem z radzeniem sobie przez rodziców w procesie wychowawczym ich dzieci bez agresji. Nie wszystko jednak można przypisać ugruntowanym i nadal obowiązującym w wielu domach i rodzinach na obszarze Bobolic oraz gminy wzorcom zachowań zaczerpniętych z domów dziadków. W opinii badanych dorosłych agresja w stosunku do dzieci jest nie tyle koniecznością co ostatnią ze skutecznych metod. Pojawia się ona wówczas, kiedy słowna perswazja, rozmowy i „załatwianie po dobroci” już nic nie dają. Oczywiście po którymś razie rodzice „odpuszczają” i - idąc na skróty - od razu stosują przemoc (werbalną i niewerbalną). Dowodzi to tego, że rodzicom po prostu brak jest argumentów w obcowaniu z dziećmi. Taki stan rzeczy zapewne (choć oczywiście nie zawsze) wynika z pewnej nieporadności rodziców, życiowej bez troski i z – po części wyuczonyj - ich niezaradności. Nad wyraz często w tym środowisku wynika to także z uzależnienia rodziców od alkoholu na tle problemów życia codziennego.

Pomimo wielu kampanii społecznych oraz działań edukacyjnych w dalszym ciągu wiele osób ma trudności ze zdefiniowaniem i rozpoznaniem przemocy. Zjawisko przemocy w rodzinie dotykające społeczność lokalną jest ściśle powiązane z innymi obszarami problemów społecznych,

dlatego ich rozwiązanie powinno być wspólnym interesem uzupełniających się działań specjalistów, instytucji i organizacji m.in. placówek opiekuńczo- wychowawczych, ochrony zdrowia, oświaty, pomocy społecznej, instytucji bezpieczeństwa i porządku publicznego, organizacji pozarządowych. Każde z nich ma do czynienia z innym aspektem zjawiska i dlatego działając osobno nie doprowadzimy do zwiększonej jakości wsparcia społecznego w obszarze przemocy w rodzinie.

5. Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych

Środowisko rodzinne jest pierwszym środowiskiem wychowawczym w życiu dziecka. Tu nawiązuje ono pierwsze kontakty z innymi ludźmi i zdobywa pierwsze doświadczenia z dziedziny współżycia społecznego. Na środowisko rodzinne składają się: struktura rodziny, atmosfera wychowawcza w domu, warunki materialne i zdrowotne, stopień wykształcenia rodziców i ogólna struktura środowiska. Najpoważniejsze problemy wiążą się z sytuacją dzieci w rodzinach, które nie zaspokajają w niezbędnym zakresie ich potrzeb materialnych, psychicznych i społecznych. Zaburzona struktura rodziny ma niekorzystny wpływ na sytuację dziecka, na jego więź z rodziną. Często jest spotykana wśród świadczeniobiorców MGOPS. Rodziny będące pod opieką Ośrodka odznaczają się często zaburzoną strukturą w postaci niestabilizowanych formalnie i społecznie związków, rozkładem pożycia małżeńskiego, częstymi zmianami partnerów, występuje w nich przemoc skierowana na partnera lub dzieci. W rodzinach zaburzonych, rodzicom brakuje umiejętności tworzenia właściwego klimatu życia rodzinnego, właściwych wzorców komunikacji i dawania rodzinie poczucia bezpieczeństwa, obdarzania dzieci uwagą, umiejętności rozładowywania napięć powstałych poza domem. Rodziny te często żyją w takich społecznościach, które nie chcą ingerować w życie innych lub nie potrafią pomóc, gdyż same nie posiadają właściwych wzorców. Bezradność wynikająca z zaburzenia równowagi systemu rodzinnego przejawiającego się trudnościami w wypełnianiu ról społecznych przez poszczególnych członków rodziny często jest przyczyną złego jej funkcjonowania. Objawia się to problemami w pełnieniu ról rodzicielskich i problemami wychowawczymi związanymi z prezentowaniem przez dzieci agresywnych zachowań, łamaniem obyczajów i norm społecznych. Wszelka pomoc w takim przypadku powinna zmierzać do udzielania rodzinie wsparcia w odbudowie prawidłowych relacji i umacniania własnych postaw rodzicielskich.

Warunkiem powodzenia jest możliwie jak najwcześniejsze udzielenie pomocy oraz stosowanie działań profilaktyczno-ochronnych. W skrajnych przypadkach pojawia się zapotrzebowanie na różne formy opieki zastępczej w myśl ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z 9 czerwca 2011r. Problemy opiekuńczo- wychowawcze, przemoc w rodzinie wielokrotnie są przyczyną umieszczania dzieci i młodzieży w placówkach opiekuńczo- wychowawczych lub resocjalizacyjnych.

Gmina Bobolice od kilku lat prowadzi wiele inicjatyw na rzecz wspierania rodziny głównie dzięki działaniom podejmowanym przez jednostki organizacyjne oraz stowarzyszenia funkcjonujące

na jej terenie. Oferowany jest szeroki wachlarz usług na rzecz rodzin dotkniętych różnorodnymi problemami i dysfunkcjami np. poradnictwo specjalistyczne (prawnik, psycholog, terapeuta uzależnień) oraz praca socjalna, asystent rodziny, organizacja zajęć pozalekcyjnych, szkoły dla rodziców”, realizacja projektów dofinansowywanych z źródeł zewnętrznych, gminne spotkania integracyjne itp.

Problematyką związaną z instytucjonalnymi formami opieki społecznej oraz sprawami związanymi z zapewnieniem opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców oraz dzieciom niedostosowanym społecznie poprzez rodzinną opiekę zastępczą zajmuje się Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Koszalinie.

Zasadne będzie utworzenie placówki wsparcia dziennego oraz wprowadzenie do programu świetlic wiejskich programu socjoterapeutycznego.

6. Uzależnienia- alkoholizm i narkomania

Alkoholizm, narkomania i przemoc w rodzinie są problemami społecznymi, które powodują szkody we wszystkich sferach życia człowieka. Wpływają negatywnie na poczucie bezpieczeństwa społecznego, ogólny stan zdrowia, relacje rodzinne i międzyludzkie, a także zdolność do konkurencji na rynku pracy. Wśród przyczyn popadania w alkoholizm zasadniczą rolę odgrywają uwarunkowania społeczne, nieprawidłowe wzorce rodzinne, brak celów życiowych i utrata zatrudnienia. Szerzeniu się narkomanii sprzyjają natomiast coraz większa powszechność i dostępność środków odurzających, panująca moda na ich zażywanie, chęć poszukiwania nowych wrażeń i doznań oraz traktowanie narkotyków jako środków umożliwiających ucieczkę od trudności życia codziennego, rozładowanie stresu i konfliktów. Skuteczna pomoc osobom i rodzinom z problemami alkoholowymi polega na umożliwieniu dotkniętym tą chorobą podjęcia leczenia. Poważnym problemem w podejmowaniu działań w tym kierunku jest bierna postawa ludzi uzależnionych od alkoholu.

W Gminie Bobolice 28,5% badanych osób dorosłych przyznało, że co najmniej jedno z małżonków w rodzinie ma – wg subiektywnych ocen – problem z alkoholem. Pojęcie „problem z alkoholem” jest pojęciem nieostrym i trudno jest wymagać by swobodne wypowiedzi respondentów były równoznaczne ze stosowaniem obiektywnych kryteriów weryfikacji. W tym kontekście niepokoić musi fakt, że tylko 63,7% badanych młodych respondentów dostrzega zależność zagrożenia relacji rodzinnych i życiowych szans dla siebie w związku z sięganiem przez dorosłych oraz młodzież po alkohol i narkotyki. Taka postawa wobec uzależnień jest w istocie pozytywnym akcentem i na dłuższą metę szansą na uniknięcie poważnych problemów i dysfunkcji w przyszłości tej młodzieży. Dla porządku należy przytoczyć wskazanie 31,5% rozmówców, jakoby w ich środowisku rodzinnym zdecydowanie nie występuje problem nadużywania alkoholu.

Nieco optymistyczniej rysuje się problem sięgania po narkotyki lub/ oraz inne środki psychoaktywne. 7,5% respondentów przyznało, iż ich znajomi (rzadziej oni sami) w dorosłym wieku

sięgało w minionym roku po jakieś narkotyki lub dopalacze. Kolejne 2% wskazało na uzależnienie od leków i środków chemicznych. Jednak 79% dorosłych respondentów przyznało, iż środowisko rodziców i innych pełnoletnich mieszkańców Bobolic i gminy jest wolne od używek tego typu. Wszystkie jednak te wskazane przypadki odnotowano w miejscowościach gminy Bobolice. Narkotyki natomiast najbardziej popularne są w mieście Bobolice (74% wskazań w tej podgrupie.)

IV. Analiza SWOT

Analiza SWOT ocenia zarówno wewnętrzne, jak i zewnętrzne czynniki wpływające na działania związane z programowaniem strategii.

Wnikliwe opracowanie SWOT jest istotnym etapem procesu planowania strategicznego. Przy właściwym opracowaniu stanowi punkt wyjściowy dla określania celów strategicznych oraz projektów socjalnych. Dodać należy, że w analizie SWOT odniesiono się wyłącznie do kwestii społecznych.

Przedstawione poniżej czynniki obejmują:

Mocne strony – wewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na sytuację społeczną,

Słabe strony – wewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na sytuację społeczną,

Szanse – zewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na realizację celów,

Zagrożenia – zewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na realizację celów.

Schemat analizy SWOT		Uwarunkowania	
		Wewnętrzne	Zewnętrzne
WYWIERANY WPŁYW	Pozytywny	Mocne strony	SZANSE
	Negatywny	Słabe strony	ZAGROŻENIA

Analiza SWOT jest kontynuacją i posumowaniem diagnozy stanu i w niej znajduje uzasadnienie większość rozstrzygnięć.

ANALIZA SWOT	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - wielość i różnorodność organizacji pozarządowych; - ścisła współpraca pomiędzy instytucjami pomocy i integracji społecznej oraz 	<ul style="list-style-type: none"> - niekorzystne zmiany demograficzne: spadek liczby osób w wieku produkcyjnym i wzrost liczby osób w wieku emerytalnym, - ograniczone zasoby mieszkaniowe;

<p>organizacjami pozarządowymi, a także kościołem (partnerstwo lokalne);</p> <ul style="list-style-type: none"> - infrastruktura MGOPS i profesjonalne kadry; - szeroka oferta usług społecznych; - szeroko rozwinięta infrastruktura szkolna i kulturalna, żłobek; - funkcjonowanie obiektów sportowych i dynamiczny wzrost ilości placów zabaw; - szeroki dostęp do usług wolontarystycznych; - proinwestycyjne nastawienie władz Gminy; - ilość osób zaangażowanych społecznie (sołtysi, liderzy, radni); - świetlice wiejskie; - doświadczenie w pozyskiwaniu środków z zewnątrz; - świadomość władz Gminy w zakresie potrzeb sektora pomocy społecznej; - duża ilość działań promujących i integrujących środowisko lokalne z osobami niepełnosprawnymi i starszymi; - programy profilaktyczne; - stałe środki finansowe na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych; - dobrze rozwinięty system przeciwdziałania przemocy w rodzinie; - zaplecze krajobrazowo- turystyczne; - rozwinięta oferta usług dla osób starszych, w tym kluby seniora, - otwarcie strefy ekonomicznej, - upowszechnianie ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach, - zachęcanie inwestorów do tworzenia w gminie nowych miejsc pracy, - sukcesywne działania w celu polepszenia infrastruktury mieszkaniowej, zarówno gminnej jak i w sektorze prywatnym, - funkcjonowanie środowiskowego domu samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi, 	<ul style="list-style-type: none"> - ciągle wysoki wskaźnik bezrobocia; - brak programów socjoterapeutycznych w funkcjonujących świetlicach wiejskich; - mała aktywność społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym; - znaczna odległość od dużych aglomeracji; - mały dostęp do usług komunikacyjnych, szczególnie na terenach wiejskich; - niska świadomość społeczna problemów społecznych; - mały dostęp do poradnictwa specjalistycznego, poza oferowanym przez gminę, w tym trudności w pozyskaniu do zatrudnienia specjalistów, - mało zróżnicowany rynek pracy, - wciąż istniejące zjawisko nielegalnego zatrudnienia, - brak zabezpieczenia lokalowego dla osób doznających przemocy w rodzinie, - brak placówki wsparcia dziennego, - ograniczony dostęp do specjalistycznej opieki lekarskiej, w tym opieki geriatrycznej, - brak dziennego domu dla seniorów,
<p>SZANSE</p>	<p>ZAGROŻENIA</p>
<ul style="list-style-type: none"> - edukacja społeczeństwa w kierunku kształtowania pozytywnych postaw w zakresie postrzegania problemów społecznych; - tworzenie systemu wsparcia dla osób i rodzin będących w sytuacjach kryzysowych poprzez łączenie działań różnych instytucji i organizacji; - pozyskiwanie środków z zewnątrz; - zwiększenie atrakcyjności turystycznej; - wykorzystanie potencjału ludzi starszych i niepełnosprawnych; - wdrażanie programów wspierania zatrudnienia; - stworzenie spójnego systemu realizacji zadań 	<ul style="list-style-type: none"> - dziedziczenie bezrobocia i wyuczona bezradność; - migracje w celach zarobkowych, w tym odpływ ludzi młodych i wykształconych, - wielopokoleniowość rodzin zamieszkujących we wspólnym gospodarstwie domowym prowadząca do narastania konfliktów rodzinnych; - obniżający się wiek inicjacji alkoholowej i innych używek; - łatwy dostęp dzieci i młodzieży do substancji psychoaktywnych;

<p>polityki społecznej;</p> <ul style="list-style-type: none"> - likwidacja barier architektonicznych; - zwiększenie świadomości społecznej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i uzależnień; - pozyskanie nowych inwestorów, tym samym powstanie nowych miejsc pracy; - wdrażanie nowych programów rządowych wspierających rodziny wychowujące dzieci, rodziny opiekujące się osobami niepełnosprawnymi, osoby niepełnosprawne, - moda na aktywny wypoczynek, - utworzenie dziennego domu seniora, - realizacja programów na rzecz seniorów, 	<ul style="list-style-type: none"> - nowe zadania gmin zlecane bez pokrycia finansowego ze środków centralnych; - skupienie zaangażowania w rozwiązywanie problemów społecznych wyłącznie na liderach; - starzenie się społeczeństwa; - patologie społeczne i rozluźnienie więzi rodzinnych, - konsumpcyjny styl życia,
--	--

V. Misja i cele strategii

1. Misja

BOBOLICE
GMINA LUDZI ODPOWIEDZIALNYCH
ZA LOS WŁASNY I WŁASNYCH RODZIN

2. Cele strategii i ich realizacja

Cel I

Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej i wykluczeniu społecznemu

Cel szczegółowy 1

Przeciwdziałanie zjawisku długotrwałego bezrobocia i aktywizacja osób bezrobotnych, w tym długotrwanie

Kierunki działań	Wskaźnik	Wartość wskaźnika
Aktywizacja i wsparcie osób bezrobotnych	Liczba osób wykonujących prace społecznie użyteczne	60
	Liczba osób zatrudnionych w ramach robót publicznych	10
	Liczba osób zatrudnionych w ramach prac interwencyjnych	15
	Liczba osób zatrudnionych w ramach stażu	30
	Liczba realizowanych programów aktywizujących w PUP	3
	Liczba rodzin, którym udzielono wsparcia z tytułu bezrobocia	400

	Liczba rodzin, którym udzielono wsparcia w formie pracy socjalnej	400
Prognoza zmian: Podniesienie kwalifikacji i umiejętności społeczno- zawodowych. Powrót na rynek pracy. Czas realizacji: 2021-2025		
Cel szczegółowy 2		
Wspieranie osób i rodzin zagrożonych bezdomnością oraz osób bezdomnych		
Kierunki działań	Wskaźnik	Wartość wskaźnika
Zapobieganie powstawaniu zadłużeniom i eksmisjom	Liczba programów oddłużeniowych	1
	Liczba rodzin, którym przyznano dodatek mieszkaniowy	300
Rozwój mieszkalnictwa, w tym socjalnego	Liczba lokali socjalnych	15
	Liczba przeprowadzonych remontów w lokalach socjalnych	10
	Liczba lokali mieszkaniowych w zasobach gminy	140
	Liczba osób, którym przyznano lokal mieszkaniowy	5
Zapewnienie bezpieczeństwa osobom bezdomnym	Liczba osób skierowanych do schroniska dla osób bezdomnych	8
	Liczba osób bezdomnych, z którymi zawarto kontrakt socjalny	8
Prognoza zmian: Poprawa sytuacji bytowej i mieszkaniowej osób bezdomnych i osób zagrożonych bezdomnością. Czas realizacji: 2021-2025		
Cel szczegółowy 3		
Dbalność o bezpieczeństwo publiczne i zapobieganie przestępczości		
Kierunki działań	Wskaźnik	Wartość wskaźnika
Stwarzanie warunków do podniesienia poziomu bezpieczeństwa mieszkańców gminy	Liczba dzielnicowych na terenie gminy	3
	Liczba strażników miejskich	2
	Liczba zastępów ochotniczej straży pożarnej	5
	Liczba wykrytych przestępstw na terenie gminy przez Policję	20
	Liczba podjętych interwencji przez Straż Miejską	20
Prognoza zmian: Wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców gminy. Czas realizacji: 2021-2025		
Cel szczegółowy 4		
Profilaktyka i przeciwdziałanie uzależnieniom		
Kierunki działań	Wskaźnik	Wartość wskaźnika
Programy	Ilość programów profilaktycznych	2

profilaktyczne i terapeutyczne związane z uzależnieniami	Liczba uczestników	500
Przeciwdziałanie uzależnieniom	Liczba złożonych wniosków o wszczęcie procedury zobowiązania do leczenia uzależnienia od alkoholu	6
	Liczba osób skierowanych na badanie w przedmiocie uzależnienia od alkoholu przez biegłych	5
	Liczba wniosków skierowanych do sądu o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu uzależnienia alkoholu	5
	Liczba osób, którym udzielono porad w punkcie informacyjno- konsultacyjnym (PIK)	10
Prowadzenie nadzoru nad przestrzeganiem przepisów prawnych w zakresie obrotu napojami alkoholowymi	Ilość przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży alkoholu	75
Prognoza zmian: Zmniejszenie skutków uzależnień. Czas realizacji: 2021-2025		
Cel szczegółowy 5 Tworzenie lokalnego systemu wsparcia dla rodzin i dzieci		
Kierunki działań	Wskaźnik	Wartość wskaźnika
Pomoc asystenta rodziny	Liczba zatrudnionych asystentów rodziny	1
	Liczba rodzin objętych asystenturą	30
Zaspokojenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin żyjących w ubóstwie	Ilość Kart Dużej Rodziny, w tym Bobolicka Karta Dużej Rodziny i Zachodniopomorska Karta Dużej Rodziny	100
	Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia	1400
	Liczba dzieci objętych wsparciem w formie posiłku	250
	Liczba osób korzystających z pomocy materialnej o charakterze socjalnym	250
Opracowanie i realizacja Gminnego programu wspierania rodziny	Liczba wdrożonych do realizacji programów	1
Zapewnienie bezpieczeństwa dziecku i rodzinie	Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach w świetlicach wiejskich	400
	Liczba dzieci w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych	410
	Liczba miejsc w żłobku	40
	Ilość placów zabaw na terenie gminy	30
Praca z rodziną w celu zapobiegania sytuacjom kryzysowym	Liczba rodzin objętych pracą socjalną	1000
	Liczba osób korzystających z poradnictwa specjalistycznego (prawnik, psycholog, terapeuta uzależnień)	500

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	Liczba wszczętych procedur Niebieska Karta	25
	Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	100
	Liczba podmiotów wchodzących w skład Zespołu Interdyscyplinarnego	10
	Liczba spotkań grup roboczych	120
Opracowanie i realizacja Gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie	Liczba wdrożonych do realizacji programów	1
Prognoza zmian: Poprawa jakości życia rodzin na terenie gminy. Zwiększenie skuteczności systemu pomocy rodzinie. Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie. Czas realizacji: 2021-2025		

Cel II

Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego

Cel szczegółowy 1

Budowanie społeczeństwa obywatelskiego

Kierunki działań	Wskaźnik	Wartość wskaźnika
Stwarzanie warunków dla działalności organizacji pozarządowych i przekazywanie im zadań z zakresu polityki społecznej	Ilość spotkań otwartych mających na celu pobudzenie aktywności organizacji NGO	5
	Ilość wdrożonych programów dot. współpracy z organizacjami pozarządowymi	5
Pobudzanie lokalnych inicjatyw społecznych	Ilość zgłoszonych inicjatyw z budżetu obywatelskiego	7
	Ilość umów partnersko - zadaniowych	30
	Ilość inicjatyw w ramach usług wolontarystycznych	15
Prognoza zmian: Zwiększenie aktywności organizacji pozarządowych na terenie gminy. Pobudzenie lokalnej społeczności do samodzielnego podejmowania działań na rzecz tej społeczności. Czas realizacji: 2021-2025		

Cel III

Aktywizacja osób niepełnosprawnych, starszych

Cel szczegółowy 1		
Wzmocnienie systemu wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych		
Kierunki działań	Wskaźnik	Wartość wskaźnika
Aktywizacja społeczna osób w wieku senioralnym i niepełnosprawnych	Liczba osób uczestniczących w zajęciach Bobolickiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku	300
	Liczba programów, projektów	4
	Liczba osób starszych uczestniczących w programach, projektach	300
	Liczba Klubów Seniora	3
Zapewnienie odpowiednich warunków życia osobom starszym i niepełnosprawnym	Liczba osób objętych wsparciem w formie usług opiekuńczych	30
	Liczba wydanych Bobolickich Kart Seniora oraz Zachodniopomorska Karta Seniora	120
	Liczba uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy	30
	Liczba osób skierowanych do domu pomocy społecznej	15
	Liczba rodzin z problemem niepełnosprawności korzystających z pomocy społecznej	350
Prognoza zmian: Zwiększenie aktywności osób starszych i niepełnosprawnych z terenu gminy. Poprawa jakości życia osób starszych i niepełnosprawnych. Czas realizacji: 2021-2025		

VI. System monitorowania, finansowanie strategii

1. Sposób finansowania

Zidentyfikowane cele i działania w zakresie rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Bobolice wymagają odpowiednich źródeł finansowania.

Źródła te można podzielić na cztery grupy:

Środki finansowe pochodzące z budżetu gminy w zakresie finansowania zadań własnych gminy
Środki finansowe pochodzące z budżetu państwa na zadania zlecone gminie przez administrację rządową
Środki finansowe pochodzące ze źródeł organizacji pozarządowych
Środki finansowe pochodzące z innych źródeł zewnętrznych

Szczegółowe określenie wysokości planowanych środków na realizację strategii nie jest możliwe ze względu na długi okres obowiązywania dokumentu, brak długookresowych źródeł finansowania. Zakłada się, że cele strategii będą wyznaczały kierunki finansowania polityki społecznej gminy i będą uwzględniane przy konstruowaniu budżetu gminy w kolejnych latach. Zapisy dokumentu będą również kierunkami starań o pozyskiwanie środków zewnętrznych.

Środki finansowe na realizację zapisów strategicznych zawarte są w budżecie Gminy Bobolice. Ich wysokość corocznie ustala Rada Miejska w Bobolicach na podstawie projektu budżetu przedłożonego przez Burmistrza. Strategia w kolejnych latach będzie przedmiotem analizy podczas przygotowywania corocznej oceny stopnia jej realizacji.

2. Monitoring i ewaluacja

Gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych Gminy Bobolice jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie realizowana przy współpracy z instytucjami samorządowymi, rządowymi, organizacjami pozarządowymi, a także innymi podmiotami, których zadaniem jest rozwiązywanie problemów społecznych naszej gminy oraz możliwość wpływu na poprawę jakości i poziomu życia mieszkańców Gminy Bobolice.

Celem monitoringu będzie uzyskanie informacji na temat realizacji planowanych działań. Prowadzony monitoring pozwoli określić zmieniające się potrzeby, a także problemy społeczne. Działanie to umożliwi dostosowanie usług publicznych adekwatnie do zmieniającej się sytuacji. Przedmiotem ewaluacji Strategii będą przede wszystkim działania i procesy, których przebieg można zmienić w celu ich ulepszenia lub przyjęcie innych decyzji o sposobie ich realizacji. Do koordynacji całości przebiegu procesu monitorowania, a także ewaluacji osiągniętych rezultatów Strategii wskazuje się Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bobolicach.